

Direktionens beretning

- til det ordinære fællesrådsmøde, torsdag den 21. november 2024 på A. P. Møller Skolen

INDHOLD

Direktionens beretning til det ordinære fællesrådsmøde	3
<i>ved direktør Lars Kofoed-Jensen</i>	
Dagtilbudsområdet.....	7
Skole- og Gymnasieområdet.....	8
Kurser og pædagogiske arrangementer	19
Center for Undervisningsmidler (CfU), Pædagogisk-Psykologisk Rådgivning (PPR) og	
Rejsekontoret.....	21
Personalekontoret.....	30
IT i Skoleforeningen	33
Teknisk Afdeling.....	34
Økonomiafdelingen	37
Dansk Voksenundervisning i Sydslesvig	39
<i>ved sekretær Tina Enke</i>	
Ladelund Ungdomsskole.....	41
<i>ved forstander Tore Bock</i>	
Ungdomskollegiet	42
<i>ved forstander Allan Pedersen</i>	
Jaruplund Højskole.....	43
<i>ved forstander Karsten B. Dressø</i>	
Christianslyst.....	45

DIREKTIONENS BERETNING TIL DET ORDINÆRE FÆLLESRÅDSMØDE

ved direktør Lars Kofoed-Jensen

Finansåret 2023 endte – i modsætning til de tidligere år – langt dårligere end forventet, men allerede i 2022 var der - i modsætning til de tidligere år - i virkeligheden et år med et lille underskud, når man kun så på driftsindtægter og driftsudgifter.

Vi fik godt nok en meget flot forhøjelse af Sydslesvigudvalgets tilskud for 2023, men meget er sket i den mellemliggende tid. Vi har set en meget høj inflation og dele af den slår igennem på lønninger og personaleomkostninger, der jo er langt størstedelen af vort budget. Slesvig-Holsten har også givet en vis forhøjelse af skoletilskud nemlig ca. 3 %, og et særligt energitillæg - men inflationen her i Slesvig-Holsten lå endog langt over dette niveau, så ved årets slutning blev det tydeligt, at enderne ikke nåede sammen. Det var ikke bare inflation, som udløste underskud. Det var især meget høje vikarudgifter som førte til underskuddet på over 4 mio. €. Vi har set samme tendens i alle statistikker fra Danmark og Slesvig-Holsten. Om det stadig er efterdønninger af Coronatiden – eller en blivende kulturforandring (under Corona lærte vi at vi skulle blive hjemme ved ethvert forkølelsestegn) må tiden vise.

Efter flere år med overskud havde vi råd til et år med underskud – men det udløste sparekrav for 2024 og vil også kunne mærkes ind i 2025 pga. de store lønforhøjelser, som er givet både i danske og tyske overenskomster. Vi må forvente en årrække med økonomisk stilstand, ja med sparekrav – også ud over de besparelser vi i lighed med andre skal bestræbe os på inden for fx energiområdet.

Vi arbejder selvfølgelig på at opnå tilskudsforhøjelser fra både dansk og tysk side, som matcher de store lønstigninger, men det ville være meget usandsynligt, at vi får 100 % dækning.

Et særligt opmærksomhedsområde er de slesvig-holstenske tilskud til Sachkosten – idet vi kan se, at kommunerne betaler hinanden væsentligt højere bidrag for elever fra nabokommunen end det, vi modtager (og kommuner opkræves af Slesvig-Holsten) – faktisk ser vi forskelle, som ofte er omkring 1000 € pr. elev pr. år, og det er med over 5.500 elever et beløb, der ville hjælpe rigtigt meget. Desværre får vi tidligst i 2026 glæde af en evt. forhøjelse, der skal vedtages i en politisk proces, hvor også de kommuner, der i dag reelt sparer (mange) penge på hver elev i det danske mindretals skoler, tages med på råd. Det er altså ikke sikkert, at vi får udlignet hele forskellen – men vi arbejder sammen med SSW om denne økonomiske og ikke mindst mindretalspolitiske udfordring.

De fortsatte digitaliseringsanskaffelser under skoleprogrammet DigitalPakt gav ekstra indtægter, men også tilsvarende ekstra udgifter – og det dækkede på ingen måde de ekstra personaleomkostninger en sådan digital oprustning fører med sig (og som til dels ligger inde i de Sachkosten, vi arbejder på at få forhøjet. Programmet løb frem til årets slutning – og så ser det ud til, at der kommer et nyt program, for denne proces er langt fra afsluttet, ja på visse måder står vi stadig i en indkøringsfase. Mange skoler vil dog have oplevet en opgradering af såvel internet som udstyr, så vi står ikke stille – og på mine institutionsbesøg har jeg set mange opmuntrende eksempler på klog integration af det digitale i hverdagen. Den pædagogiske udvikling på området vil være et naturligt fokuspunkt i lang tid fremover – med eller uden kunstig intelligens – samtidigt med fokus på, at digitale devices ikke stjæler opmærksomheden fra læringen. Digitalisering skal indgå i og understøtte læring, ikke forstyrre den.

Som i ved er Samrådet er fortid, og vi har et uformelt forum for dialog og samarbejde mellem mindretallets foreninger – et forum som stadig leder efter sin form. For den menige sydslesviger har det næppe nogen praktisk betydning – men vi står stadig med de udfordringer, som Skoleforeningen uddrog af strukturdebatten: hvordan styrker vi det lokale samarbejde og gør det nemmere at engagere sig i mindretallet? Det bliver uden tvivl fortsat et arbejdsemne for jer som Fællesråd at kigge på, hvordan Skoleforeningen kan bidrage endnu mere til dette område.

Vi har som følge af Coronatiden og en advokatundersøgelse, men især på baggrund af de tilbagemeldinger vi hører i hverdagen, øget fokus på trivsel i Skoleforeningen.

Vi oplever ikke personaleflugt, vi har ikke tydelige tegn på omfattende mistrivsel – men vi ved også, at rekruttering bliver en stadigt større udfordring de kommende år (det gælder for både dagtilbuds- og skoleområdet, og det gælder i Danmark lige så vel som i Tyskland). Derfor skal vi have systematiseret vores trivselsarbejde yderligere, så vi i endnu højere grad bliver kendt som en god arbejdsplads.

Vi har startet en dialogproces for alle medarbejdere, hvor vi vil i dialog om hvad der går godt, hvor vi har udfordringer og hvilke muligheder medarbejderne ser. Det handler ikke om løn- og arbejdstidsforhold – det handler om de ikke mindre vigtige bløde værdier i hverdagen og om at styrke det store VI i Skoleforeningen.

Senere skal vi have en ny trivselsundersøgelse for alle medarbejdere – men vi skal finde den rigtige, eller rettere de rigtige. De seneste år har vist, at forskellige medarbejdergrupper kræver forskellige undersøgelser, hvis de skal opleves som vedkommende.

Til slut vil jeg gerne på direktionens og egne vegne sige tak til alle – ansatte, forældre, børn og unge – i vores system. Og traditionen tro vil jeg slutte af med at ønske for os alle, at vi kan få endnu mere af den gode hverdag – også på trods af økonomiske trængsler. Vi trænger alle til det – men især har alle vore børn og unge brug for den normalitet, som er bagtæppet for vigtig menneskelig udvikling i den helt særlige periode af vores liv, som barndom og ungdom udgør.

DAGTILBUDSOMRÅDET

BØRNETAL I DAGTILBUD

Samlet børnetal i dagtilbuddene (årligt gennemsnit – for 2024 vises tallet fra juni måned):

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Juni 2024
2.211	2.288	2.399	2.487	2.570	2.589	2.563	2.602	2.640	2.831

Deraf antal vuggestuebørn (årligt gennemsnit – for 2024 vises tallet fra juni måned):

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Juni 2024
317	376	463	506	525	520	538	559	584	560

Antallet af børn, der har været på Hjerpsted Feriekoloni, har siden 2014 udviklet sig på følgende måde:

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
869	849	815	843	759	0	300	711	709	694

Antallet af børn, der modtager tilbuddet om forlænget åbningstid, har siden 2017/2018 udviklet sig på følgende måde (status juni 2024):

2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
966	1.035	1.014	1.045	1.039	1.122	1.034

”SKRU OP FOR LARMEN” – DEMONSTRATIONEN

I foråret 2024 var det så vidt! Over 1.200 medarbejdere og forældre stod foran landdagen i Kiel for at opfordre landsregeringen til at foretage væsentlige forandringer i Kita-loven. Mange af os Träger og også forældre tog mikrofonen for ganske tydeligt at markere vores krav til gavn for vores børn, forældre og ikke mindst ift. vores medarbejdere. Vi talte ind i følgende overskrifter:

- At vores dagtilbud har en personalebemanding, som er knyttet til det aktuelle børnetal og ikke til en fastlagt gruppestørrelse
- behovsbaseret åbningstider
- En forøgelse af vikartimer, for at undgå lukninger
- At der sikres effektiv rekruttering af nye medarbejdere
- At sikre dagtilbud af høj kvalitet

- At forældrene kan forvente bidragserstatninger ved lukninger og kan forvente en stabil og tryk hverdag

Der blev organiseret fantastisk samkørsel i busser og biler, så både medarbejdere og forældre på tværs af netværkene og til dels Træger i den grad kunne dukke op så talstærkt og godt forsynet med tonsvis af protestskilte. Der blev sunget protestsange og også politikkerne fik ordet for at vise forståelse for vores situation samt nogle første bud på kloge forandringer i forhold til lovgivningen.

DIALOGBASERET LEDELSE FOR LEDERNETVÆRKENE – ET TRIVSELSFOKUS

Med udgangspunkt i Skoleforeningens aktuelle trivselsfokus, har dagtilbudsområdet ud fra en kortlægning med alle faggrupper på området samt ledernes eget input planlagt og gennemført et kompetenceforløb for dagtilbudsledere i ledernetværkene.

Blikket var rettet på den store trivselsoverskrift ved at komme rundt omkring refleksioner i forbindelse med advokatundersøgelsens resultater, resultaterne af kortlægningen med alle faggrupper på dagtilbudsområdet og ledernes mulighedsrum.

Lederne er helt centrale aktører i forhold til at sikre rammer for god trivsel som måles bedst gennem dialog, fordi man sammen får et indblik i særlige forhold. Forhold som påvirker det individuelle og det fælles psykiske arbejdsmiljø.

Når trivsel udvikles i samtale med medarbejderen, er dialogen et vigtigt ledelsesgreb. Ud fra det blev ledernes ønske om et forløb med dialogbaseret ledelse til.

En konferencedag i november 2023 var således kickstarten til et længere ledernetværksforløb, sammen med den danske instruktør Annett Bengtsson omkring "*Dialogbaseret ledelse*".

Konferencedagens og de fremadrettede dialoger var med til at understøtte forankringen af kommende indsatser både lokalt og i forvaltningen.

Forløbets formål var at klæde dagtilbudslederne på med konkrete metoder og teknikker baseret på: *Vækstmodellen, Coaching og Professionel dialog*, som bidrager til at styrke egen ledelseskommunikation.

Forløbet bød på en blanding af teori, praktiske øvelser og diskussion, hvor ledernes aktive indsats var et vigtigt led i forhold til dynamikken og for at bidrage til det fulde udbytte.

Kurset var dermed et træningsrum med mulighed for at arbejde med teknikkerne inden de skal bruges i hverdagen i de enkelte institutioner.

"Jeg har fået mest ud af at arbejde med over- og under strengen, den gode samtale, indsigt i positiv psykologi hhv. samtalens psykologi. Jeg har lyst til at arbejde med Vækstmodellen og gå mere i dybden" - skriver en leder i evalueringen af forløbet.

Forløbet med Annet Bengtsson bød på 3 spændende og inspirerende kursusdage, som var med til at klæde lederne endnu bedre på til bl.a. *"planlægning af den gode samtale, have fokus på mulighederne, at føre en åben dialog og være anerkendende.* (uddrag evalueringerne)

Udsagn som:

"Ros til underviseren, som altid formåede at finde en professionel måde at håndtere problemstillinger vi drøftede, sådan at de kunne forstås i en højere teoretisk enhed" og "Jeg har været meget tilfreds med kursusforløbet, jeg går herfra med nye værktøjer. Så dejligt" - peger på et succesrigt forløb.

NETVÆRKSVIKARMODELLEN

På dagtilbudsområdet har vi aktuelt 47 fastansatte netværksvikarer ”flyvende pædagogiske medarbejdere”, som har til formål, at sikre en mere stabil personalenøgle, når nogle af det faste stampersonale fx er syg i kortere perioder eller er på ferie eller også er ved at deltage i et kursus. Vore 54 daginstitutioner er delt op i 8 netværk og aktuelt har vi ansat 23 netværksvikarpædagoger og 24 netværksvikarpædagogmedhjælpere. De 8 netværk er forskelligt store, derfor er der forskel på antallet af netværksvikarer i de enkelte netværk. Lige nu er der mindst ansat 5 og højst 7 netværksvikarer i de forskellige netværk og indtil udgangen af året 2026 tilstræbes, at hver institution har en egen fast ansat netværksvikar.

Netværksvikarmodellen understøtter en stabil pædagogisk kontinuitet i de enkelte dagtilbud, som yderligere har effekten, at en mere tryk kontakt til de enkelte børnegrupper bliver muligt.

Børnene møder kendte ansigter- også når der er fravær af ”stam-personalet” og de enkelte medarbejdergrupper i de enkelte huse, oplever et mere positivt arbejdsmiljø gennem en mere stabil kollegagrube. Denne indsats er en berigelse for alle, både store og små.

Hvis ikke pædagogmedhjælperen allerede medbringer en pædagogisk uddannelse, vil den nyansatte vikar forvente at kunne deltage i uddannelsesforløbet ved Skoleforeningen.

SKOLE- OG GYMNASIEOMRÅDET

Ved det nye skoleårs begyndelse – opgjort pr. 1. september 2023 – var 5.793 elever indskrevet i de 40 danske skoler i Sydslesvig mod 5.724 elever ved sidste skoleårs begyndelse.

INDSKOLINGSTAL

Ved begyndelsen af skoleåret 2023-2024 blev 588 børn indskolet i de danske skoler i Sydslesvig. Efterfølgende tabel viser tilgangen af nye elever på 1. klassetrin i de seneste 10 år:

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
562	557	551	594	563	580	596	579	558	588

DET SAMLEDE ELEVTAL

Det samlede elevtal i skolerne har i perioden 2014-2023 udviklet sig på følgende måde (opgjort pr. 1. september):

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
5.715	5.717	5.835	5.722	5.657	5.668	5.710	5.692	5.724	5.793

Elevtallet pr. 1. september 2023 er lidt højere end i 2022. Antallet af nye elever i 1. klasse ved begyndelsen af skoleåret 2023-2024 er lidt højere end i 2022. De kommende år regner vi med, at der fortsat vil være stabile tal, med en let stigende tendens. Alt i alt vurderes, at elevtallet de kommende år ikke vil have de store udsving.

Elevernes fordeling på forskellige klassetrin (pr. 1. september 2023)

1. klassetrin	622
2. klassetrin	635
3. klassetrin	516
4. klassetrin	543
5. klassetrin	523
6. klassetrin	460
7. årgang	496
8. årgang	421
9. årgang	502
10. årgang	356
11. årgang	262
12. årgang	232
13. årgang	226
I alt	5.793

SKOLERNES STØRRELSE

Skoler og antal klasser i skoleåret 2023-2024

Skoler med 1 klasse

Vestermølle Danske Skole, Vyk Danske Skole, Medelby Danske Skole

Skoler med 2 klasser

Husby Danske Skole, Risum Skole/Risem Schölj

Skoler med 3 klasser

Vimmersbøl Danske Skole, Hatlund-Langballe Danske Skole, Nibøl Danske Skole, Sørup Danske Skole, Askfelt Danske Skole, Satrup Danske Skole, Uffe-Skolen, Kaj Munk-Skolen, Treja Danske Skole, Hanved Danske Skole, Hans Helgesen-Skolen

Skoler med 4 klasser

Jaruplund Danske Skole, Store Vi-Vanderup Danske Skole, Jernved Danske Skole, Skovlund-Valsbøl Danske Skole

Skoler med 5 klasser

Sild Danske Skole, Ladelund Ungdomsskole, Bredsted Danske Skole, Trene-Skolen Sild, Lyksborg Danske Skole

Skoler med 6 klasser

Oksevejens Skole

Skoler med 7 klasser

Ejderskolen

Skoler med 9 klasser

Gottorp-Skolen

Skoler med 10 klasser

Sønder Brarup Danske Skole, Duborg-Skolen (eksklusive 11.-13. årgang)

Skoler med flere end 10 klasser

Harreslev-Kobbermølle Danske Skole	12 klasser
Hiort Lorenzen-Skolen	12 klasser
Cornelius Hansen-Skolen i Flensborg	14 klasser
Jens Jessen-Skolen i Flensborg	14 klasser
A. P. Møller Skolen (eksklusive 11.-13. årgang)	15 klasser
Jørgensby-Skolen	15 klasser
Læk Danske Skole	15 klasser
Husum Danske Skole	15 klasser
Jes Kruse-Skolen	17 klasser
Gustav Johannsen-Skolen	23 klasser

FRITIDSTILBUD

Heldagskolerne består af i alt 22 SFO'er og 11 HFO'er:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SFO'er	30	31	26	26	26	24	24	22	22	22	22
Gennemsnit elevtal	747	780	719	770	803	831	860	871	885	972	1030
HFO'er	4	12	12	13	13	12	12	11	11	11	11
Gennemsnit elevtal		54	288	284	302	292	195	318	261*	279	354
Fritidsordninger	34	43	38	39	39	36	36	33	33	33	33
I alt elever i gennemsnit	747	834	1007	1054	1105	1123	1055	1189	1146	1251	1384

SKOLELEDSAGELSE

I løbet af skoleåret 23/24 har Skolekontoret arbejdet videre med at rammesætte og systematisere skoleledsagelsesområdet. Den omfattende opgave har givet mulighed for at komme tættere på forvaltningerne i kredsene, og lykkedes bl.a. at skabe større forståelse for hvem vi er som er skolevæsen. Skolekontoret er her fortsat i gang med at undersøge snitflader, med målet om at udvide det gode samarbejde.

Skoleforeningen har allerede i flere år støttet myndigheder og andre "Kostenträger", når det var umuligt at finde dansktalende skoleledsagere. Her har Skoleforeningen som oftest kunne finde medarbejdere i egne rækker, som så kunne støtte børn i at kunne deltage i en skolehverdag, enten grundet en eksisterende "Teilnahmebeeinträchtigung", eller fordi barnet var akut truet mht. at udvikle det.

Efterspørgslen på dansktalende skoleledsagere er fortsat stort, og selve efterspørgslen på skoleledsagere overstiger fortsat antallet af ledige medarbejdere. Udviklingen efter corona viser, ifølge tilbagemeldinger fra forskellige samarbejdspartnere i kredsene, at antallet ansøgninger til skoleledsagelse er stigende.

I 2023 fortsatte Skolekontoret processen om en potentiel pool-aftale med Flensborg by, som der er ambitioner om at kunne omsætte inden for de kommende år. I den forbindelse er der indgået en forhåndsftale med byen, således at Skoleforeningen siden 2023 også overtager ledsagelsesopgaver for grundskolerne i Flensborg igen. Derved skal der bl.a. sikres, at der opbygges en personalestam, som potentielt kan overgå til en pool-ordning på skolerne. Til forskel for nu vil en pool-ordning medføre en langt større fleksibilitet i skolerne, i det det vil være muligt at støtte langt flere børn. Samtidig reduceres den stigmatisering, som tit kan være forbundet med at have en voksen med sig i skolen som barn.

Det gode samarbejde med kredsen SL-FL blev ligeledes intensiveret, og der opleves fortsat stor efterspørgsel på personale fra kredsen. Således er det fortsat muligt at kunne tilbyde mange medarbejdere fra især fritidsområdet at kunne supplere med yderligere timer, hvor det især gavner skoler og børnene at det er kendte personer der overtager opgaven som ledsagere. Derudover er de første skridt til at afdække muligheden for pool-aftaler med kredsen SL-FL gået i gang. Sammenlagt beskæftiger Skoleforeningen omkring 30 medarbejdere som ledsagere i skolerne.

*Pool: Ved en pool forstås et fastlagt antal timer, hvorfra hele ledsagelsesbehovet på en skole skal dækkes. Flexibiliteten gør, at ressourcerne ikke er låst fast på forudbestemte opgaver eller børn, men den flytter der hen, hvor der er størst behov. Der vil samtidig være børn, som fortsat vil have behov for en individuel ledsager, og således være undtaget fra pool-ordninger.

FRITIDSOMRÅDET

I skoleåret 2023/2024 har der været stor fremgang i antallet tilmeldte børn til Skoleforeningens fritidstilbud. Der har således været 1384 tilmeldinger, som er det højeste nogensinde. Siden systemskiftet i 2021/2022 ses således en stigende tendens i antallet tilmeldinger til fritidsområdet. Det er dog ikke ensbetydende med en stigning af udnyttelsesgraden (dvs. den tid børnene reelt nyttede tilbuddene), som der fremover vil være større fokus på. Processen om en central opkrævning af forældrebidragene blev med udgangen af skoleåret 2023/2024 afsluttet. Dermed blev der skabt nødvendige rammer for at gå kommende udviklinger og krav i møde.

Ved siden af denne udvikling fortsatte også den pædagogiske udvikling, bl.a. i form af videreudviklingen af de lokale læreplaner samt en række afholdte kurser og en tæt dialog med ledere og medarbejdere omkring udviklingen af fritidsområdet. Medarbejderne og lederne har således været med til at kvalificere forskellige tilbagemeldinger og input til bl.a. høringer, og ligeledes været del af at afdække kursusbehovet på området.

Sideløbende har 2026-lovgivningen været et centralt emne. Skolekontoret har i den forbindelse deltaget i diverse møder i landet, og haft rigelig udveksling med især de tyske kollegaer samt det politiske landskab. Samtidig har Skolekontoret sammen med ledere og medarbejdere fra fritidsområdet deltaget i et af landets stormøder, hvor vi kunne bidrage til at indholdsfulde fremtidens retningslinjer for fritidsområdets overordnede indhold. Resultaterne heraf vil blive præsenteret i november 2024, og være retningsvisende for at kunne aflede de første vurderinger, også mht. de økonomiske og rammemæssige forudsætninger der så må være fra skoleåret 2026/2027. Skolekontoret i den forbindelse også været med til at give input til Ståtte- og Gemeindetag, da de skal forhandle med landet S-H om den endelige finansiering af hele fritidsområdet.

Den fortsatte mangel på oplysninger ift. krav, indhold og økonomi er fortsat med til at skabe en del uro blandt mange af Gantags-landskabets aktører, som efter eget udsagn med en vis uvished bliver nødt til at tage de første forberedende skridt, så de kan være klar med et tilbud så snart lovgivningen omsættes.

Samtaler med mange tyske aktører indenfor området giver samlet set anledning til at konkludere, at Skoleforeningens model for fritidsordninger er af høj kvalitet, netop ift. personaleledelse, pædagogikken (herunder læreplanen), et trivsels- og beskyttelseskoncept og en struktur, hvor tilbuddene er forankret som en del af skolen.

Med Fællesrådets beslutning om at starte en tilpasningsproces af priserne for Skoleforeningens fritidstilbud til det niveau, der ses i flertalsskolerne, blev forældrebidraget forhøjet for første gang siden 2014. Det har, anderledes end forventet, ikke haft en negativ indflydelse på tilmeldingstallene for 2024/2025, som det allerede kunne ses ved udgangen af skoleåret 2023/2024.

Skoleåret 2024/2025 vil komme til at stå i den nye lovgivningens navn, i og med at der kan forventes at der både kommer oplysninger om fremtidens krav til indhold, pædagogik samt finansieringen. Samtidig vil der

fortsat være fokus på udgifterne på fritidsområdet, og hvordan området ligeledes kan gøre sin indsats for at realisere Skoleforeningens sparekrav.

SKOLEOMRÅDET 1.-10. KLASSETRIN

Stramme rammer

På skoleområdet har det haft stor betydning for vores hverdag, at anden halvdel af skoleåret 23/24 blev ramt af stramme økonomiske rammer. Skolekontoret har i fællesskab med skolerne forsøgt at tilpasse aktiviteterne, der følger en skole, så skånsomt som muligt ud fra den præmis, at undervisningen har højeste prioritet. En sådan opgave har mange af vores skoler ikke stået i før, vi i forvaltningen ej heller, hvorfor vi har været nødsaget til, at have fuld fokus på denne opgave og hele tiden forsøge at kommunikere muligheder og begrænsninger. Vi vil gerne se positivt på udfordringen i forhold til, at vi får tilegnet os færdigheder til at blive bedre til at løse udfordringer af økonomisk art, når de rammer os.

Der skal lyde en stor ros til alle medarbejdere på skolerne, som har vist forståelse og ydmyghed i forhold en presset situation.

Skolesekretærer

Nogle af de mere opløftende sager vi kan berette om er, at vi i løbet af skoleåret er kommet i mål med sekretærbemanding på skolerne. Der vil naturligvis fremadrettet være en personaleomsætning på dette område, men ved at hver skole nu har professionelle til at støtte op om den pædagogiskadministrative opgave, bliver der over tid mere plads til god skoleledelse.

Vi er også nået i mål med en strukturændring af det Skolepædagogiske Råd. Det Skolepædagogiske Råd er et organ, som direktionen og Styrelsen kan bruge til at kvalificere forskellige typer af spørgsmål omkring en skoles daglige pædagogiske drift. Rådet kan også selv rejse spørgsmål gennemdirektionen. Rådet består af ansatte valgt fra fællesskoledistrikterne og sammensættes af ledere, lærere, pædagoger og medarbejdere fra PPR. Vi har med en ændring fået forlænget den periode man sidder i rådet og samtidig gjort det muligt for en bredde sammensætning af medlemmerne.

Trivselsundersøgelse

I efteråret 2023 gennemførte skoleforeningen sin anden elevtrivselsundersøgelse.

Elevtrivselsundersøgelsen er barnets og den unges mulighed for at give feedback på deres trivsel og er en del af skoleforeningens evalueringskultur, der sammen med vores andre evalueringsredskaber udgør en helhed, som sikrer kvaliteten på vores skoler.

Yderligere er formålet at styrke dialogen mellem barnet/den unge og læreren samt at styrke barnets og den unges undervisnings- og læringsmiljø.

Barnets og den unges trivsel påvirkes af mange forhold som eksempelvis hjemmemiljøet, fritidsinteresser eller skolens undervisningsmiljø. Elevtrivselsundersøgelsen måler ikke den generelle trivsel, men har derimod fokus på skoletrivslen. Undersøgelsen er et øjebliksbillede og resultaterne er tendenser, der kræver dialog og opfølgning.

Efter at vi har gennemført undersøgelse har vi sammen med skolelederne evalueret resultaterne og i den forbindelse drøftet, hvor tit vi skal gennemføre undersøgelserne. Skolerne har et ønske om en frihed til at kunne gennemføre undersøgelsen hvert andet år og i den mellemliggende periode kunne følge op på resultater med prøvehandlinger og tiltag, samtidig med at det skal være muligt også for enkelte skoler at lave en undersøgelse ud fra eget initiativ, hvilket vi for næste skoleår forsøger at implementerer.

Trivsels og beskyttelseskonceptet høring og færdiggørelse op til sommerferien

Som et yderligere redskab i vores arbejde med børn og unge, har Skolekontoret og PPR udarbejdet et trivsels- og beskyttelseskoncept.

I 2017 fik Skoleforeningen et trivsels- og beskyttelseskoncept for dagtilbudsområdet. Også på skoleområdet er der krav om et trivsels- og beskyttelseskoncept.

Slesvig-Holstens "Kinderschutzgesetz" siger i §1:

Børn og unge har ret til et liv med fysisk integritet, fri udvikling af deres personlighed og støtte i udviklingen og opdragelsen.

I skoleloven § 4 er følgende fastlagt:

(10) Zum Schutz der seelischen und körperlichen Unversehrtheit der Schülerinnen und Schüler verfügt die Schule über ein Präventions- und Interventionskonzept insbesondere zu Gefährdungen im Zusammenhang mit sexualisierter, psychischer und körperlicher Gewalt, zur allgemeinen Stärkung und Unterstützung der Persönlichkeitsentwicklung der Schülerinnen und Schüler sowie zu strukturellen Maßnahmen zum Umgang mit drohender und bestehender Gefährdung des Kindeswohls.

Det er Skoleforeningens ambition, at alle til enhver tid skal opleve skolen som et rart, trygt og også et sikkert sted at være – lige fra indskolingen til udskolingen på 9. eller 10. klassetrin og studentereksamen på 13. årg. Hertil bidrager alle, uanset om man er pedel, rengøringsassistent, gymnasielærer, pædagog, pædagogmedhjælper, lærer, leder, forælder, barn eller ung.

Konceptet har til formål at give skolerne viden om samt hjælp og støtte til, hvad der skaber god trivsel. Det skal danne grundlag for lokale trivselshandleplaner. Konceptet skal derudover give den rette støtte og vejledning til handlingstiltag, når der af skolen og den enkelte medarbejder kræves en særlig indsats, der beskytter det enkelte barn og dets rettigheder.

I foråret 2024 har Skolekontoret og udsendt Trivsels- og beskyttelseskonceptet i høring hos skoleledere, viceskoleledere, PPR, CfU, det skolepædagogiske råd, Driftsrådet, Inklusionskontoret, lærerforeningen og lederforeningen. Ud fra høringssvarene er konceptet blevet rettet til og sendt ud i drift. Skolerne har nu ansvar for, at trivsels- og beskyttelseskonceptet gøres til virkelighed og bliver omsat på skolerne.

I foråret 2025 forventes Trivsels- og beskyttelseskonceptet evalueret igen.

Håndværk og Design

Fagene sløjd og håndarbejde har ikke været en del af læreruddannelsen i Danmark siden 2007. Over en årrække blev de ændret med det formål, at der i skolerne skulle arbejdes mere målrettet imod processen og ikke produktet. I overgangsfasen hed det nye fag "materiel design", men fra 2014 fik faget nyt navn og blev en del af fagrækken i folkeskolen.

Grundstenen i processen er fortsat taget fra fagene sløjd og håndarbejde, men hvor der tidligere var fokus på fremstilling af produkter ud fra givne modeller, ligger hovedvægten i det nye fag mere på selvstændigt design, at eksperimentere og ikke mindst stillingtagen til eksempelvis miljøet.

Faget er i Danmark obligatorisk fra 3. til 6. klasse og kan som valgfag tilbydes som toårigt fag på 7. og 8. klassetrin.

Derfor har Skolekontoret over en årrække nu arbejdet på at gøre Skoleforeningen klar til at kunne omstille sig til at kunne varetage det nye fag.

Over de sidste to skoleår har Skolekontoret fået efteruddannet 29 underviser til at kunne vare tage faget Håndværk og design. Vi forventer at mange af de nye lærere vi ansætter vil være uddannet fra professionsskolerne med faget som linjefag. Skulle der fortsat være yderligere behov må vi efteruddanne flere i takt med udvikling og økonomisk råderum.

I samme periode er der udviklet fagformål og udvikling af lærerplaner ofr faget. Der bliver lige ledes udarbejdet en vejledning til faget.

Til efteråret 2025 skal Fællesrådet tage stilling til en ændring af timeplanerne således, at faget forhåbentlig kan implementeres i skoleåret 25/26.

Flere af vores skoler har allerede på forsøgsbasis indarbejdet faget i undervisningen under de gamle fag sløjd og håndarbejde.

NAMFUS

Sidste del af dette års beretning fra skoleområdet, handler om afprøvning af et nyt pædagogisk elevadministrations system. Vi har allerede omtalt programmet sidste års fællesrådsmøde i efteråret.

Programmet NAMFUS er blevet udviklet af islændingen Skúli Thorarensen og er allerede i brug både i Tyskland og de nordiske lande.

Systemet er cloud-baseret og dataene bliver gemt på Telekoms server i Tyskland, hvilket er den altafgørende forudsætning for en anerkendelse til skolebrug i Slesvig-Holsten.

En del funktioner kendes allerede på skolerne fra Intra eller Teams, hvor NAMFUS byder på en samlet løsning.

Tanken er, at gøre et samarbejde muligt både lærer, elever og forældre imellem, men også skoleledelse, sekretær og forvaltning.

I skoleåret 23/24 og 24/25 er der udpeget nogle pilotskoler samt de to af vores gymnasier, som skal afprøve funktionalitet og brugbarhed af programmet. For at dette er muligt er der i skoleåret 23/24 udviklet på programmet og indarbejdet data, således at programmet kan arbejde operationelt med livedata.

I første halvdel af skoleåret 24/25 er det herefter meningen, at pilotskolerne afprøver og tester programmet med henblik på at skabe et oplyst grundlag for en beslutning om eventuel fortsættelse af arbejdet.

Det har, som fra tidligere projektforløb med nye it-systemer vist sig svært, at tilpasse sig skoleforeningens skolesystem og struktur. Vi er dog fortsat fortrøstningsfulde over for, at få testet programmet grundigt igennem og afgjort om vi ønsker, at gøre det tilgængeligt for alle vores skoler.

GYMNASIEOMRÅDET

STATISTISKE OPLYSNINGER

Ved skoleårets start 2023-2024 var der i alt 719 elever i gymnasieoverbygningen. En stigning på 18 elever i forhold til skoleåret 2022-2023, hvilket vil sige, at elevtallet har været let stigende over en lang årrække.

Elevtal pr. 1. september 2023 (pr. 1. september 2022):

	11. årgang	12. årgang	13. årgang
Duborg-Skolen	145 (131)	126 (138)	128 (125)
A. P. Møller Skolen	117 (111)	105 (107)	98 (89)
I alt	262 (242)	231 (245)	226 (214)

I år kunne vi dimittere 218 studenter mod 210 i fjor. I alt var der 94 (89) studenter fra A. P. Møller Skolen, mens der var 124 (121) fra Duborg-Skolen. (Sidste års tal i parentes.)

A. P. Møller Skolen

Efter sommerferien 2023 var den nye OAPVO helt indfaset, og alle gymnasieklasser undervises efter samme regler. Det har været et stort arbejde at implementere en ny struktur med flere individuelle valg i gymnasiet på en måde, så det ikke gik ud over klassernes sammenhold. Som ved alt nyt har der været hovsa- og aha-oplevelser inden vi nu er nået helt i mål.

Der har som altid været mange aktiviteter på skolen af både faglig og underholdende art – og enkelte var endda begge dele på én gang.

Vi har holdt bæredygtighedsdag og juleklippedag, været på uddannelsesbesøg i danske universitetsbyer for at lære mere om uddannelsesmulighederne efter gymnasiet, holdt forældreaftener, udstillinger, fester og koncerter.

Som et nyt pædagogisk tiltag har vi arbejdet med anonymisering af elevernes opgaver. Lærerne i de skriftlige eksamensfag i 13.årgang har ikke på forhånd vidst, hvem der havde skrevet hvilken opgave. Vi prøver alle at være objektive, men ofte er der en ubevidst vurdering, som spiller med ind. Det ville vi gerne undgå. Efter første år har vi gjort mange gode erfaringer og eleverne er glade for, at de kan være helt sikre på at få den rette bedømmelse.

For at få endnu mere udveksling af erfaringer og viden på det pædagogiske område har gymnasielærerne arbejdet i netværksgrupper på tværs af fag og erfaring. Det har givet mange gode samtaler om, hvordan vi i fællesskab griber undervisningen an. Og samtidig har det styrket de sociale relationer på lærerværelset.

Dette skoleår blev det første med en egentlig mobilpolitik. Elever i 7.-10. klasse skal aflevere deres mobil i deres skab, og kan først hente den igen efter 5. time. Der kan være behov for at kommunikere med far eller mor om hjemtransporten, ligesom enkelte kan have travlt med at nå bussen. I gymnasieklasserne er der mere selvforvaltning og de sociale medier spiller en større rolle. Derfor fik de lov at beholde deres mobiler, hvis blot de ikke blev brugt i undervisningstider eller i fællesarealerne. Det ville være urimeligt for en elev i 9. klasse, hvis eleverne i 11. klasse løb rundt med mobiler fremme i f.eks. kantinen.

Elevrådet har samtidig arbejdet med, hvilke andre sjove aktiviteter man så kunne lave i frikvarterne. Der er indkøbt bolde, spil, mandalabøger, som kan lånes i frikvarterne. Det er også elevrådet, som står bag skolens nye elevavis, hvor en gruppe elever skriver om stort og småt fra skolens hverdag.

En af de nye ting i hverdagen har været arbejdet med at udvikle kantinens udbud. Her er både lavet prøveuger, faglig efteruddannelse og afholdt mange samtaler for at gøre udbuddet mere groft og mere grønt. Der er nu oftest et vegetarisk tilbud ved siden af det konventionelle.

Vi har i foråret 2024 for første gang målt elevtrivsel i gymnasiet. Det er selvfølgelig svært med kun et målepunkt, men vi er gået i gang med at finde de områder, som der skal arbejdes videre med for at alle elever på A. P. Møller Skolen har en god hverdag med læring og trivsel.

Duborg-Skolen

I skoleåret 2023-2024 startede vi igen med at modtage nye elever i 7. og 11. årgang samt nytilkomne fra øerne, der startede i 9. klasse og blev indlogeret på kollegiet.

Alle nye elever fik en studiepilot tilknyttet, så overgangen til Duborg-Skolen blev gjort så smidig som muligt. Ellers bød skoleårets start på hytteture og lejrskoler, og som noget nyt havde 11. årgang en aktivitetsdag i samarbejde mellem Duborg-Skolen, SdU og biblioteket. Der var gys, streetbasket og graffiti på dagsprogrammet, og vi sluttede af med en optræden i poetry slam med to af Danmarks bedste udøvere af poetry slam.

Skoleårets sociale aktiviteter var blandt andet præget af gymnasiefester, der blev et hit blandt eleverne, og ligeledes var der stor opbakning til skolens adventsfest og forårscafe, hvor musik- og kunsthold udstillede og spillede. Ved adventsfesten var der derudover en masse boder og aktiviteter for børn og voksne.

Skolens elever har igen i år engageret sig meget i Operation Dagsværk, hvor eleverne arbejdede en dag til fordel for et godt projekt, og dette var også udgangspunktet, da to elever arrangerede Pink Power-dag, hvor det indsamlede pengebeløb skulle gå til hjælpearbejde i Sierra Leone. Ved begge indsamlingsarrangementer var elever fra alle årgange samlet om at gøre en indsats til fordel for andre.

For eleverne var der også oplæg fra DrugRebels, hvor et hovedbudskab var, at man skal være en god ven og turde at sige fra, når noget ikke går, som det skal være. Det var et enormt spændende oplæg, der gav afsæt for gode samtaler i klasserne.

På alle skoledage bliver der naturligvis leveret god undervisning, der er en del af skolens DNA, men der bliver også plads til oplæg fra eksterne parter og alumner. Således afholdt vi igen i efteråret 2023 vores alumnedag, hvor ca. 20 tidligere elever, der arbejder rundt omkring i verden, havde taget fri fra arbejde for at fortælle om deres karriere og deres valg, fejlvalg og omvalg. Det var igen en god dag, hvor eleverne tager med sig, at vejen ikke altid er lige og jævn. Årets virksomhedsdag var ligeledes en succes med firmaer fra vores lokalområde på begge sider af grænsen der præsenterede sig og lod eleverne stille spørgsmål til virksomhederne med henblik på at udvide elevernes horisont og som et led i at kvalificere deres kommende karrierevalg.

Ad flere omgange havde vi kommende elever i brobygning. Det var kommende 11. årgang, der prøvede kræfter med gymnasiet og dets forskellige fag, og det var kommende 7. årgang, der mødte hinanden for første gang, og så havde vi eleverne fra Sild og Før på besøg, så de også kan føle sig godt klædt på til det kommende skoleår.

For såvel fællesskolen som gymnasiet var der studierejser og klasserejser som en naturlig del af undervisningen i fagene. Derudover var der i flere fag ekskursioner til fx Vadehavet, Flensborg fjord, Hamborg og Frueskoven. I gymnasiet var det igen muligt at tilmelde sig vores udvekslingsrejser, hvilket betød, at skolen sendte elever og undervisere til USA, Bretagne og Bolzano og modtog elever og kollegaer

fra de samme steder. Det er altid spændende at forestå en udveksling, og det er tydeligt, at eleverne både er udfordret af og glade for sådanne udvekslingsrejser.

Efter skole er der heldigvis også mulighed for at være på Duborg-Skolen. Vi har i dette skoleår tilbudt frivillig håndbold, og vi deltog med to hold i gymnasieturneringen i DK. Vi sluttede sidst i begge puljer, men eleverne havde en fantastisk god dag, og de glæder sig allerede til næste års turnering. Hen imod skoleårets afslutning blev der afholdt softballturnering for klasserne, og skoleåret bød også på volleyball og badmintonturnering for eleverne.

På den pædagogiske side har vi haft oplæg om kunstig intelligens i undervisningen samt om inklusion. Det er helt sikkert emner, der vil influere på undervisningen i de kommende år.

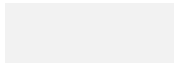
Gode inputs til undervisningen fik vi også af et internt udvalg, der præsenterede underviserne for ideer til udvikling af undervisningen. De ideer arbejder vi videre med til glæde og gavn for eleverne og for at gøre en god undervisning endnu bedre.

Sidst i juni fik 124 elever sat hue på hovedet på Duborg-Skolens balkon, hvor eleverne blev fejret på behørig vis. Ugen efter afholdt vi dimission og udleverede legater, men for første gang i form af et todelt arrangement, der gav en afslappet og nærværende stemning.

KURSER OG PÆDAGOGISKE ARRANGEMENTER

Kurser og pædagogiske arrangementer i skoleåret 2023-2024

Hvad	Halvår	Kursusnavn	Timer	Deltagere	2023-24	
					Timer	Delt.
K	2023	Overgangen mellem dagtilbud og skole	10	30		
K	2023	Læreplanarbejde på fritidsområdet (12-09-2023)	4	16		
K	2023	Håndværk og Design (H/D)	78	13		
K	2023	Diplom i ledelse 2	52	13		
K	2023	Madkundskab i skolen	6	4		
K	2023	Det gode skole-hjem-samarbejde	3	11		
K	2023	Stilen er død. Men teksten lever!	7	22		
K	2023	Aktivitetsudvikling og motorik	8	27		
K	2023	Brandschutzhelfer (6 kurser á 3 timer)	18	20		
K	2023	Excel Grundlæggende	14	1		
K	2024	Differentieret stationsundervisning i dansk på mellemtrinnet	6	19		
K	2024	Børn med eksplosiv adfærd - et "bombekursus"	7	47		
K	2024	Fokus på regnestrategier	7	28		
K	2024	Holocaust og andre folkedrab (udbudt af UC Syd)	6	7		
K	2024	Samfundslærernes Dag 2024 (udbudt af CFU Danmark)	6	1		
K	2024	Big Bang - Danmarks største naturfagskonference (udbudt af CFU DK)	12	7		
K	2024	Forældresamarbejde og inddragelse (dagtilbud/skole)	12	4		
K	2024	Forældresamarbejde og inddragelse (skoleområdet)	12	21		
K	2024	Sharepoint på skolen og i forvaltningen (grundkursus)	2	18		
FO	2024	Sharepoint på skolen og i forvaltningen (udvidet kursus)	4	19		
K	2024	Introduktion til Sharepoint (online)	1,5	6		
K	2024	Fra to-lærer-ordning til co-teaching	3	26		
I ALT			278,50	360	434,8	682
Deltagere i eksterne kurser i skolehalvåret 2.2023				57	75	
Deltagere i eksterne kurser i skolehalvåret 1.2024				10	70	
Deltagere i eksterne kurser samlet				67	142	

Førstehjælp efterår 2023		i alt	37
--------------------------	--	-------	----

SKO	29		
BØH	20		

Førstehjælp forår 2024		i alt	48
------------------------	--	-------	----

SKO	25		
BØH	23		

Antal deltagere i "Brandschutzhelfer"		i alt	401
---------------------------------------	--	-------	-----

2018	128		
2019	75		
2020	aflyst		
2021	54		
2022	96		
2023	48		

CENTER FOR UNDERVISNINGSMIDLER (CFU)

Administrationen

CFU har i skoleåret 2023-2024 indført lean i arbejdsgangene. Det har bl.a. betydet et øget samarbejde med Indkøbskontoret og Teknisk afdeling omkring kørslen. B.la. er der arbejdet med et projekt om behovskørsel. Det er forberedt i foråret 2024 og afprøves og evalueres i efteråret 2024. Vi har ligeledes indført en række arbejdsgange der har forbedret vores service ift. rettidighed.

I 22/23 påbegyndte vi arbejdet med at bryde CFU's administrative opgaver op og i højere grad arbejde på tværs i afdelingen, det arbejde er fortsat i 23/24 og har resulteret i smidigere arbejdsgange og større fleksibilitet for vores brugere og personale. Det arbejde fortsætter i 24/25, med særlig opmærksomhed på systemfærdigheder i de bibliografiske systemer og på kursusområdet.

CFU har særligt arbejdet med:

Digitale læremidler, herunder abonnementer: Tidligere har en stor del af Skoleforeningens digitale grundpakke bestået af etårige abonnementer. I forbindelse med udløb af vores aftale med Gyldendal på de fleste fag, har CfU initieret en grundig og længerevarende proces henover vinter/forår 24 for at afdække i hvilken udstrækning der skal tilbydes fælles digitale løsninger og i hvilken udstrækning disse understøtter Skolernes læreplaner og fremmer de ønskede didaktiske tilgange. Det har ført til nye aftaler der alle er treårige, dermed har vi sikret Skoleforeningen konkurrencedygtige priser og pædagogisk stabilitet. Der er gennemført grundige analyser af brugen på baggrund af statistik, desuden er der arbejdet på tværs af fag med fagsyn og ud fra en række fælles kriterier i læremiddelanalyse, samt enkelte afprøvninger indenfor en række fastsatte fælles pædagogiske kriterier. Vi har vurderet at systematisk inddragelse af lærerne ikke har været muligt, selvom det var vores ønske. Dog har vi lavet afprøvninger flere steder, vi har afholdt samtaler og vi har løbende orienteret gennem plc og skolelederne.

Læremidler, CFU

I 2023 gennemgik vi hele samlingen med henblik på en gennemgribende analyse af om vi har den rigtige profil ift. en moderne, pædagogisk profil. Der udestår fortsat en del arbejde på dette område, men det er godt i gang og fører flere tilpasninger med sig.

Vi er også startet på at udbyde en række decentrale besøg, hvor vi flytter CFU ud på Skoler i Sydslesvig for en dag.

Samarbejder ud af huset

Vi har fortsat et tæt og godt samarbejde med CFU Danmark. I 23-24 har det bl.a. betydet en ny grafisk profil, som vi er i gang med at implementere. I efteråret 2024 åbnes et nyt udseende på mit.cfu.dk der betyder en mere aktuel formidling ift. det pædagogiske personale. Det ser vi frem til også at præsentere i Sydslesvig. I samarbejde med Rejsekontoret, Grænseforeningen, BDN, Der Nordslesviger, Slesvigske Samling og Deutsches Museum Nordslesvig præsenterede vi igen Grænselandet som læringsrum på Lærfest 2024 i København. Vi samarbejder ligeledes tæt med Dansk Centralbibliotek. Vi ville gerne have iværksat en analyse og arbejdsgruppe omkring bogbusserne, men da dette afventer godkendelsen af den nye plc strategi, har vi måttet pausere dette foreløbig. Vi har dog i fællesskab en række projektansøgninger inde og har også i år haft et tæt samarbejde omkring oprydning i skolebibliotekernes samlinger, dette pågår i 24/25, hvor vi introducerer et nyt bibliotekssystem i efteråret 25 sammen med alle øvrige danske skoler og folkebiblioteker.

Internationalt samarbejde – Erasmus+ akkreditering

Igen i år har vi kunnet sende elever og lærer på udveksling inden for det kulturelle område vi er akkrediteret indenfor. Vores ressourceperson for Internationalt samarbejde og koordinator for Sydslesvig

Crew, Gitte Hinge Wittig har fået lidt mere tid til arbejdet idet der er mange tråde i at få programmet bredt ud til flere. I 23/24 udvekslede vi igen med elever Jes Kruse Skolen og Gustav Johannesenskolen de var sammen i Baskerlandet hvor de blev taget imod af eleverne fra Mundaiz, ligesom de var på besøg her i Slesvig-Holsten. Det gav helt utroligt gode oplevelser på tværs af mindretal. Vores elever oplevede også at strande i Spanien pga. af et kraftigt snefald i Tyskland der gjorde det umuligt at flyve hjem. Det klarede de også og kom hjem med læring i rygsækken af flere slags. Jens Jessenskolen rejste med 6. årgang på udveksling med en klasse i Sverige, hvor der inden besøget blev læst en række fælles bøger. En delegation på 2 skoleledere og 4 lærer var på besøg i Liberece for at se hvordan man drev skole i et nyt demokrati, de kom på genbesøg i mindretallet. I foråret 24 sendte vi lederen af PPR og 3 konsulenter til Liberece for at få et indtryk af inklusion, læsning og læreplaner i en helt anden kontekst. Ved de pædagogiske dage i august opfordrede Gitte lærere og ledere der er interesseret i udveksling til at skrive sig på en mailliste. I efteråret 24 afholdes et webinar, der går mere ind i de praktiske skridt man skal tage for at kunne få sine læringsaktiviteter dækket af Erasmus+ midler. Det er tydeligt at flere får øjnene op for de mange muligheder vores akkreditering giver os og vi har således fokus på at gøre det gennemsigtigt og muligt for flere at benytte puljen til deres læringsaktiviteter.

Vejledningsforløb som opfølgning på Fællesevaluering

I 21-22 startede vi et samarbejde med PPR og Skolekontoret om faglig vejledningsforløb som en direkte del af undervisningen på tre skoler. Det gav rigtig gode resultater og vi har derfor i 22-23 gennemført flere forløb. Samtidig blev der kigget nærmere på selve fællesevalueringen. Her blev det besluttet på baggrund af en række analyser at dette arbejdet skal moderniseres og gentænkes. I 21/22 blev der gennemført en række pilotforsøg på læsning og disse danner baggrund for 4 arbejdsgrupper der kigger nærmere på hvilke test der fremover skal være en del af fællesevalueringen. Arbejdet er desværre pauseret i foråret 24, idet der er sket i omprioritering i personaleressourcerne der midlertidigt forhindrer det videre arbejde. Vi afventer en løsning således at fagområderne kan samles og anbefale en ny teststruktur.

Matematik

Igen i år har matematikvejlederkorpset og matematikkonsulenterne i samarbejde med Cfu aftalt en række indsats halvårligt. Desværre er den oprindelige målsætning omkring en fælles strategi for 0-18 år på natur, science og udeliv (dagtilbud) og matematik (skolen) blevet fravalgt. Da arbejdet dog var så langt at vi var klar til høring har skoleområdet valgt at fortsætte sit arbejde indenfor de forslåede rammer af strategien.

Det har ført til en række indsats og samarbejder med rigtig mange undervisere og skoler omkring matematik. Der har været fortsat været fokus på talforståelse, hvor der er udarbejdet en række tests der kan understøtte lærerens arbejde, ligesom der er sat fokus på regnestrategier, det tænkende klasserum og på at besøge lærerne i undervisningen.

Det pædagogiske læringscenter, PLC

Høringen af PLC strategien blev afsluttet i 2023 og afventer nu ikrafttræden. Vi oplever stor interesse på

PLC området og en positiv udvikling, der dog nok kunne have glæde af en ikrafttræden og en egentlig vejledning på området. Mens vi afventer ikrafttræden vejleder PLC konsulenten enkeltskoler ligesom vi i år har haft to fælles oplæg for ledere og plc'er med henblik på at give redskaber til løbende at tage stilling til PLC indsatserne og organiseringen på den enkelte skole. Der er udkommet en vejledning til brug af bibliotekssystemet skrevet specifikt til vores skoler, ligesom vi systematisk tilbyder vejledning til alle nye og løbende analysere på de data vi har til rådighed for at kunne vejlede plc'erne om hvordan de kan optimere deres arbejde, så de skaber rum til de pædagogiske tiltag de ønsker.

Kurser

I skoleåret 22-23 flyttede kursusadministrationen til CFU. Der er tale om en glidende overgang, hvor målet er at skabe en samlet strategi for kursusområdet. I første omgang fortsætter kursusvirksomheden som hidtil. Procedure og arbejdsgange er ved at blive kigget efter for at have så smidig og gennemsigtig en tilgang som muligt. De pædagogiske områder, PPR, Dagtilbud, Skolekontoret og Personalekontoret er budt ind til fælles drøftelser, ligesom der er analyseret på en række efter- videreuddannelsestiltag, kurser og processer som er en del af den nuværende profil. En række af de baggrunde kursusområdet lægger sig op ad f.eks. den interne trivselsmåling indgår i analysearbejdet. Gymnasieområdet har stået først for i at slanke og tilpasse proceduren, desuden er der skabt en ensartet arbejdsgang på de interne kurser. I det kommende står især den eksterne kursusprocedure på dagsordenen, ligesom der eksperimenteres med nye formater på de interne kursustilbud.

PÆDAGOGISK PSYKOLOGISK RÅDGIVNING (PPR)

BØRN OG UNGE MED BEHOV FOR SPECIALPÆDAGOGISK STØTTE

Ud over den specialpædagogiske bistand til elever med læse-stave-vanskeligheder og behov for specialundervisning yder PPR rådgivning og vejledning til børn og unge med behov for specialpædagogisk støtte inden for områderne generelle indlæringsvanskeligheder, omfattende indlæringsvanskeligheder, autisme, sproglig udvikling og social-emotionel udvikling.

I den sammenhæng arbejder PPR tæt sammen med undervisningsministeriet i Kiel omkring anerkendelse af specialpædagogiske støttebehov.

PPR samarbejder med Landesförderzentren for områderne hørelse, syn og fysisk-motorisk udvikling. I løbet af skoleåret har PPR fortsat opbygget og etableret strukturer og gode samarbejdsrelationer med medarbejderne på centrene.

Et fokusområde i skoleåret 23/24 har været systematiseringen af anerkendelser af støttebehov i områderne social-emotionel udvikling og autisme.

INKLUSION

Skoleforeningen har gennemgående fokus på inklusion og arbejder målrettet for at styrke og fremme fællesskaber og det gode læringsmiljø for alle børn i alle institutioner.

På dagtilbudsområdet har der siden marts 2017 været mulighed for at for at få bevilget ekstra ressourcer og støtte, når der er brug for et andet inkluderende blik/perspektiv eller andre redskaber, der kan støtte/udvikle en særlig indsats i et børnefællesskab. Indsætterne evalueres løbende.

På skoleområdet kan der ansøges om ekstratimer til særlige specialpædagogiske indsatser. Det er ligeledes muligt at søge om skolepædagogiske indsatser fra vores pædagoger med inklusionsopgaver.

På PPR har vi fokus på det tværprofessionelle samarbejde og arbejder målrettet på at skabe en kultur og arbejdsplads, hvor vores fagspecifikke kompetencer kommer vores samarbejde med hinanden, og med skolerne til gode. Dette er et løbende arbejds punkt og noget alle vores medarbejdere er optaget af.

RESSOURCECENTER OG TIDLIGE INDSATSER

På tværs af dagtilbuds- og skoleområdet er der igangsat udviklingen af en strategi, der arbejder på at udvikle ressourcecentre forankret i fællesskoledistrikterne. Formålet med strategien er at målrette den samlede specialpædagogiske ressourceindsats for Skoleforeningens børn og unge fra 0 år til endt skolegang. Der arbejdes målrettet med overgange fra dagtilbud til skole, samt overgange i skoleperioden.

Forståelsen for indsatsen er altid, at det enkelte barn/den enkelte unge befinder sig i forskellige kontekster og disse skal medtænkes, når der arbejdes med den helhedsorienteret indsats.

Fællesskolerne har i skoleåret 23/24 fortsat arbejdet aktivt på at få udviklet RC på deres skoler. PPR følger udviklingen tæt og både konsulenter og psykologer, deltager i RC møder. Det er et stort udviklingsarbejde, der kræver arbejde med undervisningsdifferentiering, specialpædagogisk fokus og generelt et refleksivt kig på skole praksis.

I forbindelse med udviklingen af ressourcecentre har PPR sammen med UC SYD udbudt et kompetenceløft. Kompetenceløftet har til formål at udvikle fælles sprog og tilgang, i forbindelse med det specialpædagogiske område. Dette har affødt et yderligere samarbejde med UC SYD omkring et forskningsprojekt, der skal kvalitetssikre Skoleforeningens strategi for udviklingen af det specialpædagogiske område.

MEDARBEJDERE PPR

Internt

2 sekretærer, 6 psykologer, 8 konsulenter til skoleområdet, 4 konsulenter til dagtilbudsområdet, 1 lærer, 1 projektleder "Den gode rygsæk", 1 projektmedarbejder "Den gode rygsæk", 4 testlærere, 1 autismevejleder, 1 AKT lærer. Derudover i alt 25 medarbejdere under distribueret ledelse med hverdag på skolerne. I alt 54 medarbejdere.

Konsulenter på dagtilbudsområdet:

Konsulenterne på dagtilbudsområdet arbejder løbende på, i samarbejde med dagtilbud, at udvikle læringsmiljøer der skaber trygge og stimulerende rammer for børn, bl.a. ved at introducere mange dagtilbud til arbejdet med materialet "Fri for mobberi".

De sidste to år har PPR kørt kursustilbud målrettet forældresamarbejde, kommunikation og inddragelse.

I overgangen fra dagtilbud til skole, arbejder dagtilbudskonsulenterne tværprofessionelt med konsulenterne på skoleområdet. Vi arbejder på at sikre den røde tråd i barnets liv, således at al vigtig information transferes fra dagtilbud til skole og viderefører dermed Skoleforeningens overordnede strategi omkring udviklingen af gode, bæredygtige overgange.

Konsulenter på skoleområdet:

Konsulenterne på skoleområdet har i skoleåret 23/24 haft fokus på ordblindeområdet, idet en forandret lovgivning skulle tilpasses Skoleforeningens aktuelle praksis. Desuden har konsulentgruppen beskæftiget sig med nye test til at afdække faglige udfordringer. En arbejdsgruppe har derudover arbejdet videre med udviklingen af læreplaner for det specialpædagogiske område.

PPR har i skoleåret 23/24 været optaget af at udvikle et fælles sprog omkring vores højtbegavede børn og unge. Vi har haft fokus på aktuel praksis i rådgivningsammenhæng med udgangspunkt i nyere forskning.

Psykologer:

Psykologerne har i skoleåret 23/24 sikret implementeringen af en ny procedure til anerkendelse af specialpædagogisk støttebehov ved PPR. Den nye procedure er lovgivningsmæssigt forankret og sikrer tilskud fra landet. Psykologerne har derudover påbegyndt en statistik mhp. antal af børn, der har emotionelle udfordringer, for at have et faktisk grundlag for planlægning af indsatser for denne børnegruppe.

Den gode rygsæk:

”Den gode rygsæk” er et projekt, som har til formål at afdække behov og indsatsområder for børn og unge i udsatte positioner.

Projektet ”Den gode rygsæk” med projektleder Ulrike Andersen har i skoleåret 23/24 fokuseret på at færdiggøre analysearbejdet og er startet på implementeringsfasen. Hertil er der blevet udarbejdet handleplaner med konkrete anbefalinger og udvalgt en pilotskole og dertilhørende dagtilbud. I samspil med skolens og dagtilbuddets ledelse samt skolens socialarbejder har man især rettet fokus mod skolevægning, risikofaktorer forbundet hermed samt interventionsmuligheder.

Outsource

Skolesocialarbejdere:

PPR har ansat 8 skolesocialarbejdere fordelt på fællesskoledistrikterne.

Skolesocialarbejde henvender sig primært til skoleforeningens børn og unge. Skolesocialarbejdere yder derudover rådgivning til forældre, værger og pårørende samt skoleledelse, lærere og pædagogisk personale ved skoleforeningen.

Skolesocialarbejderne arbejder med tidlige og forebyggende indsatser rettet mod enkelte individer, klasser hhv. årgange, samt hele skolens trivsel. Den tidlige og forebyggende indsats, som er rettet mod børn og unge i udsatte positioner er en væsentlig del af arbejdet, som skolesocialarbejderne kan være med til at sikre, så elever med særlige støttebehov tilbydes relevant hjælp og en sammenhængende indsats tidligst muligt.

Skolesocialarbejderne samarbejder med skolens ledelse, lærere og andet pædagogisk personale på skolen. Skolesocialarbejderen samarbejder også med andre aktører inden for det danske mindretal og eksterne samarbejdspartnere fra de offentlige tyske myndigheder for at opnå en helhedsforståelse og klarlægge ressourcer i de forskellige sociale arenaer i barnet/den unges liv.

Pædagoger med inklusionsopgaver 1.-4. klasse og pædagoger i specialpædagogiske læringsgrupper
PPR har ansat 8 pædagoger der varetager arbejde i specialpædagogiske læringsgrupper på skoleforeningens fællesskoler. PPR har ansat 9 pædagoger der varetager inklusionsopgaver 1.-4. klasse i fællesskoledistrikterne.

Ens for pædagogerne er:

Pædagogers kerneopgave er at skabe rammer for læring, trivsel og dannelse for alle. Opgaverne er mangfoldige og består bl.a. af at planlægge og evaluere læringsforløb og indsatser både i det almene- og i det specialpædagogiske arbejde.

Pædagogerne har dermed mere overordnede opgaver i forhold til inklusion og dannelsesprocesser med mulighed for at skabe alternative undervisningsformer og anderledes læreprocesser. Ved at bruge anvendelsesorienterede læringsformer, åbnes skolen mod den omgivende verden med sigte mod livsduelighed.

Pædagoger med inklusionsopgaver 1.-4. klasse, arbejder ud fra ansøgningskemaer med fokus på inklusion og fællesskab. Pædagogerne arbejder på flere forskellige skoler med udgangspunkt i ansøgninger, aftale og evalueringer.

Pædagogerne i specialpædagogiske læringsgrupper er tilknyttet de børn og unge med specialpædagogisk støttebehov, der undervises i specialpædagogiske læringsgrupper.

STATISTIK

Aktivitetsniveau på skoleområdet:

Skoleår	2023/24	2024/25*
Nyindstillinger	308	317
heraf med vanskeligheder i hovedfagene dansk-tysk-matematik	254	271
heraf med adfærdsvanskeligheder	38	41
heraf med indlærings-og adfærdsvanskeligheder	29	29
heraf forældrehenvendelser	82	85
Kontrolundersøgelser	262	276

Aktivitetsniveau på dagtilbudsområdet:

Skoleår	2023/24	2024/25*
Indstillinger	127	135
heraf med adfærdsvanskeligheder	74	80
heraf grundet andre årsager	41	45
heraf afklaring af forudsætninger	30	30

REJSEKONTORET

SOMMERLEJRE OG ELEVUDVEKSLING

I 2023-24 gik Louise på barsel. Tina Enke overtog hendes timer og opgaver og Dinah Besseling begyndte som barselsvikar inden for Rejsekontorets og Voksenundervisningens område. Så var der igen et nyt team på Rejsekontoret, som tog arbejdet op og er kommet rigtig godt i gang.

Året begyndte med projektet Elevudvekslingen Uge 45-47, hvor vi i 2023 kunne tælle 55 match.

Dette var 13 mindre end i 2022, men vi er alligevel glade fordi det viste os, at lysten til at rejse ud og deltage i udvekslingsaktiviteter stadig er der. Der var dobbelt så mange tilmeldinger fra Sydslesvig som fra Danmark.

I foråret 2024 mærkede vi en stor interesse for vores sommerlejre; 450 børn fra Danmark og Sydslesvig tilmeldte sig til Rejsekontorets sommerferielejre. Vi har ikke forhøjet vores priser men opholdet er blevet kortere - 6 dage i stedet for 7. I 2023/2024 var der to fælles sommerlejre med SdU (en på Vesterled og en på Tydal). I alt kunne vi tilbyde 6 lejre til vores børn. 321 børn fik en plads på enten Vesterled, Rendbjerg eller Tydal sommerlejren.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sommerferiekolonier	104	106	106	106	106	146	112	313	315	305	321
heraf børn fra Danmark							17	25	22	8	14
Elevudveksling uge 45-47 Antal match:	124	135	121	122	141	117	0	64	68	55	

Sydslesvigske elever på efterskole	elever
2012-2013	43
2013-2014	58
2014-2015	65
2015-2016	46
2016-2017	52
2017-2018	97
2018-2019	109
2019-2020	100

2020-2021	92
2021-2022	81
2022-2023	83
2023-2024	96
2024-2025	87

Frivillig 10. klasse i Sydslesvig

I skoleåret 2023-24 har 3 elever taget deres 10. klasse i Sydslesvig og boet hos en værtsfamilie eller på ungdomskollegiet. Elever fra Danmark er fortsat velkomne i vores 10. klasser, hvis de enten selv kan finde en værtsfamilie eller ønsker at bo på Ungdomskollegiet i Flensborg. Rejsekontoret søger ingen værtsfamilier da projektet "Mindretal på efterskole" blev afsluttet i 2022.

Frivillig 10. klasse i Sydslesvig	antal elever
2015-2016	1
2016-2017	0
2017-2018	1
2018-2019	0
2019-2020	3
2020-2021	3
2021-2022	9
2022-2023	3
2023-2024	3

LEJRSKOLER OG KOLONI

Den 03./04. marts 2024 afholdte vi vores årlige arbejdsweekend på Vesterled. 35 frivillige var flittige og hjalp med at slibe og male sengene, ordne haven, reparere sæbedispensere, syede gardiner etc.

Det var en stor fornøjelse og vi kunne spare mange håndværkertimer.

Lejrskoleophold (antal elever)	Rendbjerg	Vesterled
2010-2011	614	564
2011-2012	562	880

2012-2013	407	714
2013-2014	413	854
2014-2015	510	1003
2015-2016	626	814
2016-2017	522	892
2017-2018	373	705
2018-2019	537	618
2019-2020	158	296
2020-2021	0	0
2021-2022	454	783
2022-2023	634	789
2023-2024	448	796
Prognose 2024-2025	500	800

Hjerpsted

I foråret 2024 stod personalet særlig skarpt da de første børn ankom på kolonien. Hjerpsted har nemlig i løbet af vinterens lukkeperiode fået nogle nye moon-cars.

Hjerpsted-ophold	antal børn
2010	844
2011	830
2012	807
2013	843
2014	835
2015	840
2016	845
2017	787
2018	828
2019	729
2020	0
2021	254
2022	698
2023	713
2024	643
Prognose 2025	700

PERSONALEKONTORET

Skoleforeningen har i 2013 besluttet at oprette et selvstændigt personalekontor til at varetage centrale funktioner på personaleområdet. I sine nuværende funktioner kan arbejdsopgaverne deles op i følgende områder.

1. Administrative opgaver i forbindelse ansættelsesforhold

- Personalekontoret løser alle administrative hovedopgaver i rekrutteringsprocessen, under selve ansættelsesforholdet og ved ansættelsesforholdets ophør, når medarbejderen gør brug af den tyske Altersteilzeitmodell eller går på pension, enten som tysk "Rentenversicherungspflichtig" eller som medlem af den danske Pensionsfond af 1951
- Personalekontoret løser controllingopgaver på dagtilbuds- og skoleområdet
- Nogle få nøgletal:
  - Skoleforeningen har ca. 1875 medarbejdere i faste eller tidsbegrænsede ansættelser.
  - I 2023/24 gennemførtes ca. 493 ansættelser af nye medarbejdere, enten som genbesættelse i en forhåndenværende stilling eller i en ny oprettet stilling.
  - Skoleforeningen modtog i 2022/23 ca. 2.233 ansøgninger til vakante stillinger.
  -

2. Driftsrådet, overenskomster og personalesager

Personalekontoret har den daglige kontakt til Driftsrådet og ledsager/rådgiver arbejdsgiverside, når der er uenigheder mellem Driftsrådet og arbejdsgiverside.

I kritiske personalesager rådgiver og ledsager Personalekontoret, udarbejder tekster og koordinerer samarbejdet med advokaterne fra Arbeitgeberverband Flensburg, som Skoleforeningen er medlem af. Personalekontoret koordinerer og ledsager overenskomstforhandlinger. I denne sammenhæng udarbejdes protokoller, aftaletekster mm.

3. Arbejds miljø

Udviklingen af området arbejds miljø foregår i samarbejde med de øvrige personaleansvarlige afdelinger Hovedområder for arbejds miljøarbejdet i PK

- Arbejdssikkerhed
- Arbejdsulykker
- Betriebliches Eingliederungsmanagement i henhold til § 167 stk. 2, SGB IX
- Inklusion af medarbejdere med handicap
- Sundhedsfremmende tiltag
- Tæt og koordinerende samarbejde med Skoleforeningens eksterne konsulentfirma for arbejdssikkerhed Theuerkorn og driftslægen fra BAD
- Licitationer på området
- Arbejds miljøledelsen/Personalekontoret har et forpligtende samarbejde med Inklusionsrepræsentanten og et delegeret driftsrådsmedlem i Skoleforeningens inklusionsteam. Her varetages interesser af medarbejdere med handicap og medarbejdere, som er truet af handicap.

4. Digitalisering af personaleadministrationen

Personalekontoret er inde i en længerevarende proces omkring implementeringen af et digitalt Personalemanagementsystem. Systemet har en stor kompleksitet og implementeringen foregår i et tæt samarbejde med IT-kontoret og et eksternt konsulentfirma. Skoleforeningens interne IT-udviklinger skal tilpasses databasestrukturen i personalmanagementsystemet. Formålet med implementeringen er at effektivisere administrationen, give medarbejdere transparent tilgang til egne data, sikre datakvalitet og begrænse brugen af papir til de få områder, hvor lovkrav gør sig gældende.

Implementeringen har indtil nu omfattet følgende områder:

- Sygefraværsregistrering
- Registrering af øvrigt fravær
- Implementering af organisationsstrukturen
- Indtastning af ferieplanlægning via ledernes medarbejderportal
- Udrulning af medarbejderportalen til samtlige medarbejdere med følgende muligheder for medarbejderne
  - Indsigt i egne stamdata
  - Digital ferieansøgning
  - Oversigt over eget fravær pga. sygdom, ferie, omsorgsdage osv.
  - Tilgang til egen lønseddel
  - Det store projekt digitalisering af samtlige personalemapper er nu i den afsluttende fase. Efter sommerferien 2024 vil alle medarbejdere få egen direkte tilgang til alle ansættelsesrelevante data samt tilgang til egen digital personalemappe

Følgende områder implementeres i de kommende år:

- Digital ansøgning for øvrige fraværsårsager, som omsorgsdage, seniordage osv.
- Digital arbejdstidsregistrering
- Digital rekrutteringsproces
- Digital kursusadministration og medarbejderkvalificering
- Digital kørselsafregning

Personalekontoret har i samarbejde med IT-Kontoret besluttet sig for et digitalt administrationssystem som afløser Skoleforeningens selvudviklede administrationssystem for Betriebliches Eingliederungsmanagement. Skoleforeningen er ved at indgå en driftsaftale med Driftsrådet om indføring af software.

5. Opgaver med særligt fokus

• AGG

Allgemeines Gleichbehandlungsgesetz er en lovgivning i Tyskland, som indeholder forpligtelser en arbejdsgiver har i henhold til diskriminering eller chikane på baggrund af

- Racistisk attribution/etnisk oprindelse
- Køn
- Religion eller ideologi
- Handicap
- Alder
- Seksuel identitet

En væsentlig opgave for arbejdsgiveren er en forpligtelse til at skabe et sted, som medarbejdere kan henvende sig til, når de har oplevet en diskrimination eller forulempelse efter ovenstående kriterier. Hertil hører også en oprettelse af en tilsvarende procedure.

Skoleforeningen er ved at indgå en driftsaftale med Driftsrådet om etablering og implementering på området AGG.

• Hinweisgeberschutzgesetz

Tyskland har fået en lovgivning, som blandt andet skal beskytte medarbejdere, når de indberetter ulovligheder i virksomheden. Skoleforeningen har besluttet sig for en softwareportal til indberetninger og er ved at indgå en driftsaftale om indberetningsprocedure, software mm. med Driftsrådet.

P51

Pensionsfonden af 1951 er lærernes tjenestemandspension. Den største del af administrationen lå tidligere ved en medarbejder ansat under finansministeriet. Efter dennes bortgang, er væsentlige dele af administrationen overdraget til Lønkontoret og Personalekontoret.

IT I SKOLEFORENINGEN

IT-kontoret har 33 fastansatte medarbejdere samt to elever, en it-systemelektroniker og en

datatekniker med speciale i infrastruktur, som begge startede deres uddannelse i august. I år begyndte tre nye it-fieldservice teknikere, hvoraf én overgik til en stilling som systemadministrator i september. Der blev desuden ansat en it-supporter og en it-projektleder. Der er kun én ubesat stilling som fieldservicemedarbejder i Sønder Brarup Distrikt. Med ansættelsen af projektlederen skabtes der ressourcer til at strukturere, gennemføre og afslutte projekter.

I maj 2024 flyttede IT-kontoret til nye lokaler i Friesische Strasse, hvilket samlede alle medarbejdere på ét sted og skabte nye muligheder for øget samarbejde gennem brugen af fælles samarbejdslokaler.

ALMEN DRIFT

Der opstod kun ét internt nedbrud i 2024, hvilket var i februar. Dette gjorde det muligt at afprøve den nye beredskabsplan, som fungerede tilfredsstillende. Planen blev justeret efter behov for at sikre endnu bedre respons i fremtiden. I serverrummet blev serverne udskiftet, hvilket bidrog til at øge driftskapaciteten yderligere.

INFRASTRUKTUR

Af de 84 lokationer, som indgik i WAN-projektet, mangler kun tre stadig at blive omstillet. Det forventes, at to af disse bliver færdige inden udgangen af oktober 2024. Samtidig blev cirka 200 accesspunkter skiftet og opdateret på tværs af institutionerne, hvilket sikrede, at infrastrukturen nu er fuldt aktualiseret. Desuden modtog vi en pengerefundering fra Stadt Flensburg på cirka 70 tsd. euro i forbindelse med et digitaliseringstilskud, der var søgt til fiberomstillinger i 12 daginstitutioner i Flensburg. Derudover implementerede vi et nyt telefonanlæg, som skaber flere muligheder i fremtiden, og vi kunne portere størstedelen af vores telefonlinjer til en ny udbyder, hvilket resulterede i betydelige besparelser.

DIGITALISERING

På grund af en tilpasset normering er der et øget antal af elevbærbare. Dog har de stigende omkostninger ved skader på udstyret, hvor kun omkring 10% af omkostningerne dækkes, og det udelukkende på hardwareområdet, ført til, at vi nu står over for en nødvendig revurdering af vores procedurer. På skoleområdet udleverede vi klassesæt med iPads. De sidste midler fra DigitalPakt Schule blev refunderet, hvilket betød, at vi i perioden 2020-2024 modtog et samlet tilskud på cirka 2,2 mio. Euro til hardware gennem basispakken samt yderligere 300.000 Euro til hardware og 175.000 Euro til HR gennem tillægsaftaler.

PROJEKTER

Namfus-projektet fortsatte i sit andet testskoleår med otte testskoler. Vi fokuserede på at evaluere de eksisterende funktioners anvendelighed i vores institutioner for at vurdere, om systemet kan erstatte vores nuværende forvaltningssystemer (SIS, Family og Skoleintra m.m.).

Planen om at tage Invoice i drift i starten af året blev desværre udskudt, da ombygningen af serverrummet tager længere tid end forventet. Ombygningen medfører, at vi ikke kan køre både en produktiv- og en testomgivelse samtidigt, hvilket forsinker overgangen til testfasen.

På grund af Skoleforeningens økonomiske udfordringer valgte vi ikke at påbegynde nye projekter, selvom nogle af dem er nødvendige. I stedet fokuserede vi på at afslutte de igangværende projekter med minimal brug af eksterne konsulenter, hvilket krævede betydelig tid og indsats fra vores interne udviklere.

TEKNISK AFDELING

Teknisk Afdeling udvikler, planlægger, koordinerer og udfører anlægs-, moderniserings- og istandsættelsesopgaver på Skoleforeningens bygninger og grunde.

Desuden står Teknisk Afdeling for kørselsområdet og varetager arbejdsgiverfunktionen i forhold til det tekniske personale (pedeller, rengøringsassistenter, chauffører, håndværkere, kok og køkkenpersonale). Større arbejdsområder er bl.a. energiforsyning, forsikringer, eftersyn, brandsikring og hygiejne.

Bygningsmassen, der skal vedligeholdes omfatter alle institutioner og øvrige bygninger i Sydslesvig og lejrskolerne i Danmark.

STØRRE ANLÆGSOPGAVER

For at kunne omsætte skoleloven og omstrukturere hoved-, real- og gymnasieskoler til fællesskoler, har det været nødvendigt at etablere nye lokaler ved alle skoler med overbygning. Denne omstrukturering har været en stor udfordring for Teknisk Afdeling, der igennem flere år har brugt mange timer på at udvikle og lede de mange store anlægsopgaver i forbindelse med udbygning til fællesskoler og heldagsskoler i Sydslesvig. I denne omstrukturering af alle vores skoler er vi i gang med den sidste del, nemlig moderniseringen af Gustav Johannsen-Skolen. Her kommer nu den sidste afsnit på banen.

Gustav Johannsen-Skolen

På Gustav Johannsen-Skolen er byggeafsnit 5, renovering og modernisering af hovedfløjen, og byggeafsnit 6, tagsaneringen, blevet færdig.

Det kommende og sidste byggeafsnit 7, forvaltningsfløjen, har vi afsluttet i projekteringen. Vi er i gang med at søge finansieringsmidler.

Harreslev-Kobbermølle Danske Skole

Her er projekteringen af skolen afsluttet. Vi er nu i gang med at søge finansieringsmidler til projektet.

Parallelt er vi i gang med at etablere interimslokaler med et pavillonanlæg. Udbudsmaterialet bliver for tiden udarbejdet.

P.t. er vi i gang med at bygge den nye indkørsel, hvor kommunen nu har givet tilsagn om tilskud og også landet giver med Impulsmidler et tilskud til dette projekt.

Sild Danske Skole

2. byggeafsnit (modernisering og sanering af den gamle elevfløj) er ved at være afsluttet - her er kun restmangler, som vi arbejder på.

3. byggeafsnit, som indebærer etablering af førskolegruppen og sanering af tagetagen er i fuld gang og vi regner med at afslutte det med udgangen af 2024.

Vimmersbøl Danske Skole

Skole- og daginstitutionsprojekterne bliver afsluttet med udgangen af 2024. Vi arbejder nu på en energetisk sanering af resten af byggemassen. Efter sommerferien er daginstitutionen gået i drift med Aventoft og Humptrup Børnehave.

Tarp Daginstitution og Trene-Skolen

Vi er i gang med at lave en projektering til den nye daginstitution. Vi regner med at søge om byggetilladelse med udgangen af 2024. En byggestart er projekteret til omkring sommer 2025.

Endvidere har vi også fået en stor donation fra A. P. Møller Fonden for det 2. byggeafsnit - oprettelse af en ny skole med en sportshal i Tarp. Her er vi ligeledes i gang med projektering og yderligere undersøgelser.

Store Vi-Vanderup Danske Skole

Teknisk Afdeling er i gang med en til bunds gående sanering af skolen og vi regner med at blive færdig i sommer 2025.

Derudover har vi gang i de første undersøgelser i forbindelse med en alt omfattende sanering samt udvidelse af Nibøl Danske Skole og en alt omfattende sanering med udvidelse af Jes Kruse-Skolen.

Yderligere har vi stillet en del ansøgninger for heldagsskoleprojekter for Gustav Johannsen-Skolen, Store Vi-Vanderup Danske Skole, Hans Helgesen-Skolen, Jes Kruse-Skolen, Oksevejens Skole, Satrup Danske Skole, Sørup Danske Skole, Jaruplund Danske Skole.

ETABLERING AF VUGGESTUER OG UDVIDELSE AF PLADSER I DAGINSTITUTIONERNE

Husum Daginstitution

Udvidelsesprojektet er i fuld gang og vi regner med at blive færdige i sommer 2025.

Læk Daginstitution

Her er TA i gang med en mindre udvidelse og en til bunds gående sanering af resten med finanshjælp af Læk kommune. Daginstitutionen er i mellemtiden udstationeret til skolen. Vi regner med at blive færdige i sommer 2025.

Store Vi-Vanderup Daginstitution – sanering og udvidelse

Her bliver vores projekt til virkelighed med hjælp af tilskudsmidler fra Sydslesvigudvalget. Projekteringsfasen er afsluttet og licitationsfasen er i fuld gang. Så vi regner med, når alt går vel, at blive færdige med udgangen af 2025.

Oksevejens Daginstitution – udvidelse

Efter, at vi har afsluttet planlægningen er vi nu i gang med at søge om finansieringsmidler til udvidelsen.

Tarp Daginstitution

På grund af mange tilmeldinger og lange ventelister, har presset været stort og vi har nu skaffet nogle interimiske lokaler i Frørup. Disse giver os den mulighed for at skaffe de nødvendige pladser og vi er ikke længere afhængige af at leje lokaler. I den tid byggeriet står på har vi nok pladser til børnene. Når daginstitutionen flytter ind i de nye lokaler, kan skolen bruge interimislukalerne i Frørup.

Hatlund Daginstitution

Grunden er købt og alle betingelser er på plads så en cirkusvogn kan få plads der.

Karlsson Vuggestue

Vi er stædigvæk i forhandlinger med byen om et muligt køb af en grund ved siden af vuggestuen, for måske at kunne udvide Karlsson Vuggestue. Sagen fortsætter.

I det sidste år har vi endvidere haft gang i forundersøgelser for en strukturel forbedring eller udvidelse af Husby Daginstitution, Risum Børnehave og Frederiksstad Daginstitution, Harreslev Daginstitution, Skovlund-Valsbøl Daginstitution. De fleste undersøgelser vil sikkert udvikle sig til en ny anlægsopgave.

Der er gang i flere undersøgelser og også første planlægninger omkring etablering af vuggestuer og udvidelser af børnehaver i kredsen Slesvig-Flensborg, Flensborg by, Slesvig by og i kredsen Nordfrisland.

MYNDIGHEDSKRAV – BRANDSIKRING OG TEKNISKE INSTALLATIONER

På grund af nye sikkerheds- og hygiejnekrav har Teknisk Afdeling været og er stadigvæk i gang med at forbedre de sikkerhedsmæssige tekniske forhold på følgende institutioner:

Ladelund Ungdomsskole, Kaj Munk-Skolen i Kappel, Jens Jessen-Skolen i Flensborg, Gottorp-Skolen i Slesvig, Christianslyst, Hans Helgesen-Skolen i Frederiksstad.

Store moderniseringer er eller har været i gang på Jørgensby-Skolen i Flensborg (tagmodernisering), Ungdomskollegiet (tagmodernisering). Her kunne vi indsamle en del tilskudsmidler (BAFA og IMPULS).

På Gottorp-Skolen er en større kanalmodernisering igangsat.

MILJØ OG ENERGI

Teknisk Afdeling er løbende i gang med saneringer i henhold til energi, luftkvaliteten og støjniveauet via tagmoderniseringer, loftsisoleringer, nye vinduer, varmeanlæg, pumper og LED-belysning.

Alle moderniseringer forholder sig til GEG (Gebäudeenergiegesetz). Vi arbejder endvidere på muligheder for at etablere KWK-anlæg (Kraft-Wärme-Kopplung) og udvide vores biogastilslutninger, hvor det giver mening, ligesom vi arbejder på at nedsætte vores samlede CO₂ udslip og resurseforbrug i det hele taget.

Fotovoltaik undersøgelser er i gang mange steder – vi vil i fremtiden satse stærkere på egen forsyning - hvor det er muligt.

Endvidere har vi mange forundersøgelser i gang med at forberede vores egen forsyning med strøm. Beklageligvis har mange af vores tage ingen statiske kapaciteter til at kunne klare et solaranlæg. Undersøgelser kører videre.

SALG AF BYGNINGER

Følgende bygninger står indtil videre eller i fremtiden til salg:

- Oksbøl Forsamlingshus
- Bavnehøj-Skolen med sportspladsen
- Arnæs Forsamlingshus
- Aventoft Børnehave
- Humptrup Børnehave

SKOLEFORENINGENS ØKONOMI

I 2023 modtog vi for fjerde år det slesvig-holstenske skoletaxameter – Schülerkostensätze – og de indeholdt en gennemsnitlig fremskrivning på ca. 3,5%. Tilskuddene har udgangspunkt i Slesvig-Holstens skoleudgifter i 2021, og det i sig selv skulle vise sig problematisk mod årets slutning. Desuden er en række af taxameterbestanddelene ikke ført ajour i ca. 10 år, hvilket godt kan mærkes i forhold til den reelle udvikling på udgiftssiden.

Signalerne fra Slesvig-Holsten er fortsatte investeringer i skolesystemet og nogle allerede gennemførte stigninger, som slår igennem hos os med ca. to års forsinkelse, så vi kan forvente en vis fremskrivning år for år, så længe Slesvig-Holsten øger skolebudgetterne, men pga. ovennævnte vil fremskrivningen ikke hjælpe med de store udfordringer inflationen har givet i 2023 – og også i den næste tid giver os. Der forestår derfor et vigtigt politisk arbejde på at få ajourført de særligt kritiske dele af det slesvig-holstenske taxameter, for vi taler om et efterslæb på over fem millioner euro.

Vi fik en flot dansk fremskrivning i samme størrelsesorden som den slesvig-holstenske, og vi dækker stadig mere end halvdelen af skoleudgifterne over de danske tilskud, men vi mærker, at den danske inflation ikke har haft samme niveau som den tyske, og så må vi gøre opmærksom på to faktorer, som ikke har ført til justering af de danske tilskud.

Den ene faktor er den store udvidelse af dagtilbudssektoren med to nye årgange (vuggestuebørnene). Hidtil har de tyske tilskud opfanget hele denne udvidelse, men på et tidspunkt kommer vi i en situation, hvor den nødvendige ekstraomkostning ved at drive dagtilbud med dansk uddannet personale vil kræve en større andel af de danske tilskud.

Langt mere akut er problemet med at vi i dag – ligesom i Danmark – oplever, at langt flere børn i dagtilbud og elever i skolen får fastslået et støttebehov. Udviklingen på inklusionsområdet kan måske ikke kaldes eksplosiv, men det er nok ikke misvisende at tale om en fordobling over de seneste ti år. Den udvikling tages der ikke hensyn til i danske tilskud, som hvert år fremskrives ud fra udvikling i danske priser og lønninger og dermed samme taxameter til alle, uanset evt. særlige behov.

Det var måske på tide at kigge lidt på disse to nævnte forhold, selvom det kræver lidt nytænkning i forhold til måden Skoleforeningen tildeles tilskud på.

På dagtilbudsområdet er vi stadig i en overgangsfase hen mod et ensartet tilskudssystem i hele delstaten. På vejen derhen har vi haft forhandlinger med alle de 34 kommuner, hvor vi har dagtilbud placeret. Det hårde arbejde har betydet store stigninger i tilskuddet til dette område, bl.a. fordi der på langt de fleste parametre er en ligefrem sammenhæng mellem tilskud og faktiske udgifter. Bl.a. derfor oplever vi hvert år efterbetalinger, fx når året har indeholdt uforudsete pris- og lønstigninger.

Vi kæmper dog stadig for tilskud til inklusion på dagtilbudsområdet, hvor vi ikke kan bruge de tyske tilbud, men gerne selv vil have et ressource-team, der kan støtte op om de udfordrede børn ud fra en dansk pædagogisk tilgang.

Overordnet set er vi optimistiske på dagtilbudsområdet, men minder lige som sidste år om, at der med disse tilskud også følger nye dokumentationskrav og nye normer, der skal overholdes. Vi får mere tilskud, men tilskuddene går i høj grad til nye personalenormeringer og nye administrationskrav. Og tilskuddene har udgangspunkt i tyske lønniveauer, som hænger sammen med en væsentligt lavere uddannelsesmæssig indplacering af pædagoger end det, som gælder for danske pædagoger. Vi er naturligvis nødt til at matche det danske arbejdsmarked, som vi rekrutterer på, og her vil vi altid have en ekstraudgift, som ikke dækkes af de tilskud, vi kan få fra tysk side.

Den stærke inflation i Tyskland slog hårdt igennem i 2023, sådan at andet halvår blev langt dyrere end budgetteret. Personaleudgifterne steg hurtigere end forventet pga. inflationen og på grund af stort vikarbehov på alle områder, som følge af det højere sygefravær, som jo ses overalt i Danmark og Tyskland – og måske særligt i den offentlige sektor, som vi bedst kan henregnes til.

Vi kan se frem til substantielle stigninger på udgifterne på hele transport- og energiområdet, men langsigtede kontrakter har betydet, at det ikke slår helt så hårdt som frygtet.

Byggeområdet har nu været ramt i flere år af overgennemsnitlige stigninger, fordi markedet var overophedet, men her er der nu endelig udsigt til, at der falder lidt ro over udviklingen.

Vi har grund til at antage, at inflationen også får indflydelse på de overenskomster, som indgås det kommende år. Vi har allerede set stigninger på TVöD-området på over 10%, men de danske overenskomster med pædagoger, lærere og gymnasielærere vil på et tidspunkt nok også komme med. Hos os udgør de danske overenskomstområder ca. to tredjedele af personaleomkostningerne – og TVöD tilsvarende ca. en tredjedel, men selvom de danske ikke skulle få så store stigninger som TVöD, så kan vore udgifter ende med at være højere pga. den reallønssikringsmekanisme, der desværre ligger i vore danske overenskomster.

Endelig skal vi – i lighed med tidligere år – minde om, at udgifterne til pensioner vil stige en del år endnu, fordi mange ansatte fortsat er omfattet af garantier om tillæg til pensionen, der er forbundet med det nu afskaffede Sydslesvigtillæg.

Disse forskellige faktorer underbygger kun udsagnet fra sidste år om, at der ikke går mange år, før vi igen er der, hvor udgifterne vokser hurtigere end indtægterne, og vi igen skal tænke i besparelser og effektiviseringer. Faktisk viser millionunderskuddet i 2023, at vi er der allerede nu og med en uventet stor voldsomhed, fordi to faktorer spiller ind samtidigt: Inflation med store lønstigninger til følge og øget sygefrekvens med store vikaromkostninger til følge.

Men det kan være afgørende for både kvaliteten af de danske skoler i Sydslesvig og for Skoleforeningens evne til at klare økonomiske udfordringer, at der sker en tilpasning af de danske overenskomster og arbejdstidsaftaler til noget, der er mere sammenligneligt med Danmark, end det nu er tilfældet, hvor alle overenskomster har udgangspunkt i tiden før 2013, og hvor vores revisor gang på gang påpeger ubalancen.

Dertil kommer de store udfordringer med anlægs- og vedligeholdelsesudgifter. Trods årlige tilskud via taxameter fra Kiel og særlige tilskud fra Sydslesvigudvalgets anlægsmidler overstiger investeringsbehovet langt de midler, vi har til rådighed. Et stort tilskud fra A. P. Møller Fonden til Mindretalscenteret i Tarp – med dagtilbud og skole samt foreningsfaciliteter – er meget kærkomment, men listen over store projekter, store tiltrængte projekter, bliver desværre ikke meget kortere af den årsag. Vi er nødt til at se på en langsigtet finansieringsplan for vore store anlæg i de kommende år.

DANSK VOKSENUNDERVISNING I SYDSLESVIG

ved sekretær Tina Enke

Dansk Voksenundervisning er det centrale sted i Sydslesvig, der tilbyder undervisning til voksne inden for et bredt spektrum af fag og emner. Voksenundervisningens øverste organ er Repræsentantskabet, der består af delegerede fra et stort antal danske organisationer og institutioner i Sydslesvig og de hermed samarbejdende frisere. Repræsentantskabet vælger et nævn på syv medlemmer for et år ad gangen. Voksenundervisningsnævnet fungerer som forretningsudvalg for Repræsentantskabet.

Nævnets formand er Jens M. Henriksen (Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig e.V.), næstformand er Maike Lohse (Sydslesvigsk Forening e.V.).

De øvrige nævnsmedlemmer er Blide Kürstein Borg (Den Slesvigske Kvindeforening), Erika Jentzen (Kvinder i Sydslesvig), Kerstin Meinert (Sydslesvigsk Forening for Ejdersted amt), Margrit Hartl (Sydslesvigsk Forening for Flensborg amt) og Gaby Günther (SdU).

SÆSON 2023-2024

I sæsonen 2023-2024 blev der i alt udbudt 298 kurser med 6.387,25 lektioner. I alt har der været 3.176 deltagere.

Af disse blev 148 kurser gennemført af udbydere i Flensborg, 69 kurser i Slesvig/ Flensborg amt, 45 i Rendsborg/ Egernførde amt og 36 i Nordfrisland.

4 kurser blev gennemført online.

Danskkurserne udgjorde størstedelen med 235 kurser, svarende til 78,86 % af det samlede antal.

Ud over danskkurserne blev der tilbudt en række andre kurser, herunder 19 hobbykurser, 15 gymnastikkurser, 8 kunst- og litteraturkurser, 7 musikkurser, 4 kurser for Aktive Pensionister samt et enkelt madlavningskursus. Derudover blev der afholdt kurser i sprog som frisisk, fransk, engelsk, italiensk og Petuh.

I løbet af sæsonen blev der desuden afholdt 3 familiesprog dage. Her deltog forældrene i danskkurser på forskellige niveauer, mens børnene deltog i forskellige workshops.

Kursusvirksomheden blev i budgetåret 2023 støttet med 80.265,75 Euro i offentlige tilskud.

Statistik 2023-2024		
Emne	Kurser	Deltagere
Dansk sprog	235	2400
Øvrige sprog	8	69
Håndarbejde/håndværk & kreativitet	19	144
Motion & bevægelse	15	161
Kunst & litteratur	8	190

Musik & kor	7	124
Aktive pensionister	4	76
Madlavning	1	12
I alt	298	3.176

	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Kurser	322	128	298	343	298
Deltagere	3.568	1.107	2.720	3.349	3.176

LADELUND UNGDOMSSKOLE

---

ved forstander Tore Bock

Ladelund Ungdomsskole blev oprindelig tænkt som Skoleforeningens egen og Sydslesvigs eneste efterskole. Skolen er skænket af A.P. Møller Fonden, grundlagt i 1981 og åbnede portene for elever for første gang i 1982.

Gennem sin efterhånden over fyrreårige historie har Ladelund Ungdomsskole været mange ting og mange, til dels kedelige, historier blev og bliver fortalt. I de seneste år har skolen været proaktiv med at skabe et andet billede. Også i sidste år blev flere artikler lanceret i de lokale mindretalsmedier og flere grupper af multiplikatorer har de seneste år holdt møder i Ladelund. Den fortsat nye måde at tænke og praktisere undervisning og pædagogik på er ikke kun central for personalets daglige virke, men også med til at ændre forældede narrativer. Med dette skoleår tages hul på fjerde omgang ny tænkning, og udviklingen er ikke standset: stadigvæk udvikles, tilpasses og udvikles nye elementer, der giver eleverne en anden form for medbestemmelse, indflydelse og ansvar for deres læring såvel som dens indhold og struktur.

Målet med omstruktureringen er fortsat at styrke skolens profil som brobygger til erhvervslivet. Undervisningen styrker i tråd med læringsplanerne udvikling af livs- og erhvervsrelevante kompetencer fremfor reproduktion af korttids viden.

En ekstra periode på to ugers erhvervspraktik blev i sidste skoleår afprøvet for første gang. De gode erfaringer fra EUC Syd i Tønder og BAW i Nibøl på den tyske side, fremmer vores lyst til at fortsætte med tiltaget, hvorimod projektet "MiLife" som et tredje nyt erhvervsrelateret element i sidste år ikke levede op til forventningerne og ikke gentages. Finansieringen af ekstra praktikuger i hjemstavn og syd for grænsen er fortsat en udfordring. Det lykkedes skolen at samle tilpas donationer for 2024-25. For fremtiden har opholdet på institutionerne i Tønder og Nibøl dog kun en chance for at overleve ved økonomisk støtte fra staten.

Skolen har det indtryk, at det samlede koncept giver positiv udmøntning på elevsiden. Skolen huser i år 63 elever, hvoraf seks besøger 10. klasse i Læk. Der er igen en lille venteliste, hvilket på den ene side skyldes flere ansøgende piger og meget sene ansøgninger fra drenge i sidste skoleår.

Yderlig kan nævnes, at skolen er pilotskole for testning af Namfus (et program for skoleadministration og læringsplatform) og igen udpeget som én af skoleforeningens praktikskoler for lærerstuderende.

Indenfor det pædagogiske personalekorps er skolesocialarbejder Lars Goerke og skolepædagog Rouven Ewel blevet til velintegrerede og faste størrelser. Begge arbejder tæt sammen med skolens ressourcecenter, som last-but-not-least understøttes af skolehunden Fieta. Vi glæder os over, at Tina Hunecke afrunder det pædagogiske team som årsvikar.

Ungdomskollegiet

ved forstander Allan Pedersen

Ungdomskollegiet på Marienhölungsweg i Flensborg blev efter en indsamling i Danmark givet som gave til Skoleforeningen i 1971. Huset har siden været hjem for unge, som har søgt uddannelse i byen.

Ungdomskollegiet har en bestyrelse bestående af tre forældre, to repræsentanter fra Duborg-Skolen, en repræsentant fra Styrelsen, to beboere, en medarbejder samt forstander.

Nye elever fra 9. klasse plejer at fylde mest, når vi mødes til et nyt skoleår. De er store børn, og vi er selvfølgelig ekstra opmærksomme på, at de og deres forældre skal opleve et trygt og godt miljø på Ungdomskollegiet. Efterhånden har flere fra 11. årgang fået lyst til at bo hos os, og efter sommerferien 2024 flytter 21 nye unge gymnasielever ind. Det betyder et nyt og andet liv i huset. Flere af de unge kommer direkte fra efterskolerne, hvor de er blevet vant til en hverdag blandt mange mennesker.

Lige før sommerferien 2023 sluttede, blev vi desværre ramt af sygdom i vores køkken. Vi havde set frem til at tage imod to kokkelærlinge, som skulle uddannes hos os og lære om vores kostpolitik, som vil den sunde og bæredygtige mad til unge mennesker. Vi har i år ikke kunnet leve op til vores mål, fordi det har været nødvendigt at købe en del af maden fra eksterne leverandører. Selvom vi helst selv stod for uddannelsen, er vi glade for, at lærlingene i samarbejde med lokale hoteller og restauranter alligevel får en god uddannelse.

Vores hus fra starten af 70erne er bygget i stilen brutalisme, en stilart der er kendetegnet ved geometriske bygningsdele og rå beton. Vi holder meget af huset, og Flensborg har nu også fået øje på dets særegne karakter og sat det under Denkmanschutz. Det vil give nogle udfordringer, når bygningen indenfor en overskuelig fremtid skal facaderenoveres. Heldigvis er taget tæt, for efter næsten et år med stilladser ude og inde afsluttede håndværkerne i begyndelsen af året arbejdet med at lægge nyt tag på den sidste fløj.

Vi har igen i år haft gæster fra Danmark og andre steder i verden. Det har været interessant at høre om skole og uddannelse i Tjekkiet og Baskerlandet, og spændende at introducere lærerstuderende fra Danmark til Sydslesvig. Det skyldes ikke manglende gæstfrihed, når vi det kommende år ikke kan modtage så mange gæster, men alle vores værelser nu er optaget af sydslesvigske unge, og der er endda venteliste.

I Slesvig Holsten er det nu besluttet at legalisere dyrkning og brug af cannabis, og det kan der være mange meninger om. Selvom unge under 18 år ikke får lovlig adgang til stoffet, skal vi, der arbejder med børn og unge, være opmærksomme på udviklingen. Øget tilgængelighed kan måske medføre en normalisering af stofbrug blandt en gruppe unge, og der er miljøer, også i Flensborg, hvor stoffer er tilgængelige for alle uanset alder.

På Ungdomskollegiet vil vi fastholde en restriktiv linje, hvor besiddelse af stoffer medfører bortvisning. Hverken spiritus eller cannabis hører til i vores hverdag, hvor dannelse og uddannelse bør være i centrum. Vi forventer, at vores forældre har lært deres børn at tage det sunde valg, og langt de fleste unge har heldigvis fornuftige holdninger til brug rusmidler.

I foråret gennemførte vi et introduktion for danske skoleelever, som kunne tænke sig at tage 10. klasse i Sydslesvig. De var med i skole og vores kollegianere tog dem med på Aktivitetshuset og rundt i Flensborg. Efter sommerferien flytter fire unge fra Danmark ind hos os.

Vi glæder os til at åbne dørene for i alt 63 kollegianere 1. september 2024.

Jaruplund Højskole

ved forstander Karsen B. Dressø

Antal kursister på Jaruplund Højskole udvikler sig fortsat i en positiv retning og antal kursister og gæster (det totale antal gæster) i 2023 blev det højeste antal på Jaruplund Højskole indtil nu. Vores 12 ugers European Changemaker Programme (ECP) blev ikke gennemført i foråret 2024 og samtlige erfaringer med det lange kursus er samlet til eventuel fremtidig anvendelse.

Jeg kan igen og nu på 10. år som forstander, glæde mig over den store fælles indsats fra alle medarbejderne, der har gjort det muligt at opnå årets resultater og de mange positive evalueringer/tilbagemeldinger fra vores kursister.

Antal gæster, kursister på korte kurser og årselever (ÅE)

Analog de tidligere år er vores tal opgjort i

- *det totale antal gæster* på Jaruplund Højskole til forskellige arrangementer (inkl. vores kursister),
- *samlet antal af kursister*. Det vil sige kursister jf. vores kursuskatalog, øvrige kursister som vi har haft på kurser, der er udarbejdet i samarbejde med danske lokalforeninger/andre og
- *antal Årselever (ÅE)*.

Det totale antal gæster

2023 var nyt rekord år. Vores målsætning for antallet af gæster på Jaruplund Højskole for 2023 var på 4.000, hvilket vi overgik. Vi kom op på 6.043 i 2023 med gæster/kursister til forskellige arrangementer, udlejninger og kurser (mod 4.205 i 2022). Det var 2.043 flere end budgetteret og over 1.000 flere end det tidligere rekordår i 2019. Her havde vi 5.025 gæster og kursister gennem Jaruplund Højskole.

Samlet antal kursister

Det samlede antal kursister, som både er kursister jf. vores kursuskatalog og kurser i tæt samarbejde med danske foreninger, steg til 1.025 kursister mod 872 kursister i 2022.

Årselever (ÅE). Ved opgørelsen af antal ÅE (en elev i 40 uger = 1 årselev), er vi i 2023 nået op på 25,35 ÅE, hvilket er lidt færre end i 2022, hvor vi havde 27,15 ÅE.

Der har også været øget tilstrømning til vores dansk-kurser, som hører under Voksenundervisningen.

Næste år fylder Jaruplund Højskole 75 år og hele vores kortkursusprogram vil bære præg af denne store begivenhed. Jaruplund Højskole havde det første hold kursister fra den 11. marts 1950 og har officielt fødselsdag den 8. september, hvor det andet hold elever begyndte i 1950.

European Changemaker Programme (ECP). Med henvisning til sidste års årsskrift/Årsberetning ændrede vi sidste år Minority Changemaker Programme (MCP) til ECP, hvis indhold blev udarbejdet i tæt samarbejde med fem universiteter/institutter og mindretalsorganisationer i Europa. Markedsføringsmæssigt var der udarbejdet et lille filmindslag, der blev vist over 500.000 gange på sociale medier rundt om i Europa. Der var over 10.000 besøgende på hjemmesiden og rigtig mange viste interesse for kurset. Da der i februar var 17 tilmeldte, og ud af dem kun 7 der havde betalt tilmeldingsgebyr, besluttede vi i tæt samarbejde med Skoleforeningen at aflyse kurset.

Vi valgte i samme forbindelse at sætte fokus på vores kortkursusprogrammer de næste år, samt samle alle erfaringer for vores arbejde med ECP og lange kurser, med henblik på at man senere kan vælge at genoptage bestræbelserne på etablering af et længere ophold på Jaruplund Højskole.

Vi planglade ekstra korte kurser i den pågældende periode, hvor ECP skulle have været gennemført samt påbegyndte planlægningen af vores kortkursusprogram til 2025.

Personale

I efteråret 2023 efter ca. 1 ½ års ansættelse valgte en af vores nye unge lære, at flytte til København og "følge kærligheden". Ved en stor fælles indsats i LÆ kollegiet, lykkedes det os at gennemføre resten af året samt foråret 2024 uden at belaste vikarkontoen i Skoleforeningen og spare lønomkostningerne. Vi påbegyndte en ansættelsesproces i foråret 2024, og idet en anden af vores unge LÆ ønskede at komme retur til Duborg skolen fra august 2024, fik vi mulighed for at ansætte to nye LÆ blandt de 43 modtagne kvalificerede ansøgninger.

Vores souschef i køkkenet fik i foråret 2024 jobbet som køkkenchef på Christianslyst og ved fælles hjælp blev opgaverne i køkkenet varetaget af det øvrige personale indtil medio juli, hvor der var fundet en ny kok.

Som de tidligere år skal der igen lyde en stor tak med ros til alt personalet på højskolen, for den indsats der er ydet i 2023 og fortsat ydes i 2024. Vores gæster og kursisters tilbagemeldinger indeholder fortsat megen ros til hele personalegruppen, og det er i den grad berettiget.

Støttekredsen

Støtteforeningens livsvarige medlemmer kan fortsat deltage i forskellige aktiviteter/foredrag sammen med vores kursister. Disse tilbud offentliggøres løbende på vores hjemmeside.

Fremadrettet

Vores kortkursusprogram for 2024 blev igen offentliggjort sidst på sommeren 2023 med mulighed for at tilmelde sig kurserne. Den sidste dag i december 2023 havde vi 441 tilmeldte til vores korte kurser i 2024 inkl. kurser til foreninger. Vi har en forventning om, at vi i 2024 kommer op på omkring samme antal som i 2023.

Afslutning

Tak for det fortsatte gode samarbejde med vores bestyrelse, skoleforenings forskellige afdelinger og institutioner, Driftsrådet samt vores støttekreds. Det er fortsat en fornøjelse at være forstander og samarbejde med de 14 engagerede medarbejdere, der ved fælles indsats på såvel hverdage, helligdage og i weekender, sommer som vinter, er med til at øge kendskabsgraden til det danske mindretal her i Sydslesvig.

CHRISTIANSLYST

Dansk Skoleforening overtog driften af Christianslyst fra starten af 2020. Få måneder efter lukkede al aktivitet ned pga. Corona og først i løbet af 2021 kunne driften delvis genoptages. I 2022 var der måneder med fuld drift – og så alligevel ikke helt, for der kom stadig aflysninger pga. Corona, ja sågar var det nødvendigt at aflyse enkelte arrangementer pga. Corona i personalet.

2023 har været præget af såvel personaleudfordringer som fortsat kamp for at sikre indtægter – i en tid hvor færre danske skoler tager på lejrskole (eller gør det i færre dage) og hvor tidligere grænseforeningsgrupper (til dels aldersbetinget) og private arrangementer (for at sikre almennyttigheden) er faldet væk.

Skoleforeningen har investeret noget i at sikre grundlag for drift. Visse forsømte vedligeholdelsesarbejder er også blevet foretaget, men der udestår fortsat en del, til dels pga. fejlkonstruktioner (byggesjusk) fx i værelsesfløjens facader.

Der arbejdes fortsat på at skaffe et større kundeunderlag for det, som er institutionens hovedformål: at huse lejrskoler og foreningsgrupper med interesse for Sydslesvig, og der opleves interesse fra både dansk og tysk side, faktisk ser årene 24 og 25 ud til at kunne byde på endog stor fremgang i bookingsomfanget.

Vi forsøger os med helårsdrift ved at være kursuscenter, fx for Skoleforeningen, for højskolelignende kurser, "Bildungsurlaub", mm. Det har betydet nogle ændringer, herunder nogle forbedrede ansættelses- og arbejdsvilkår for personalet med langt færre weekendåbninger og en ferielukkeperiode om sommeren, og i forbindelse med rekrutteringen af nyt personale pga. pensioneringer mm. har det vist sig at være en fordel. Med de mange naturligt betingede udskiftninger er der opnået en væsentligt stabilere drift og et øget fokus på Christianslyst som dansk institution – også i forhold til oplysningsarbejdet i nordlig, men så sandelig også i sydlig retning.

Skoleforeningen har måttet yde driftstilskud til Christianslyst – sådan som det er tilfældet ved alle mindretallets institutioner – men trods Corona har dette tilskud kun udgjort ca. 100.000 € om året i de første år, bl.a. betinget af nogle særtilskud.

SdU har nogle år været tæt på 200.000 € i tilskud – og det har vi så også oplevet i 2023 pga. sygdom og store driftsudfordringer omkring køkken og rengøring.

For at understøtte driften af Christianslyst – men også til gavn for andre af mindretallets lejrskoler og mere generelt for skoleudveksling med Danmark – har vi også i 2023 fornyet vores ønske om at få Sydslesvig på Danmarkskortet, nemlig som en del af DSB-skolerejser og på listen over danske lejrskoler. Vi er jo blevet mindet om grænsens betydning i Coronatiden, så vi har ikke naive forestillinger om at dette ønske omsættes hurtigt, men netop Corona har mindet os om hindringer for kontakten til Danmark. Vi håber, at disse kan blive mindsket de kommende år.

Vi tror på, at de nye tiltag kan skabe en mere stabil drift på Christianslyst, men må fortsat regne med en længere omstillingsperiode på tre til fem år, om end nytten af de strategiske valg allerede kan anes nu. Selve det forventede tilskud – selv hvis vi regner worst case med 200.000 - udgør kun 1,4 promille af Skoleforeningens udgifter, så Christianslyst kan ikke siges at udgøre en alvorlig belastning for Skoleforeningens økonomi. Vi har altså råd til at se tiden lidt an, mens vi udvikler på Christianslyst til gavn for hele mindretallet, men vi skal selvfølgelig se nøje på, at også vore priser følger med tiden, så indtægterne kan nærme sig udgifterne.

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.